

IZ-DANAŠNJE STEVILKE:

Odpravimo napake v trgovini. — E. Kardelj o češkoslovaško-poljski pogodbi. — Konferenca zunanjih ministrov v Moskvi. — Izjava Molotova. — Generalni sekretar EAM-a o posledicah ameriške intervencije v Grčiji. — Slovensko ljudstvo zahteva priključitev Slovenske Koroške. — Teror italijanskih fašistov v Julijski krajini. — Priprave mladine za mladinsko progno. — Gospodarstvo. — Zunanja politika. — Fizkultura.

Odpravimo napake, ki ovirajo uvedbo plana v trgovini

S prehodom v načrtno gospodarstvo z našo prvo petletko, stoji tudi pred trgovino velike naloge. Potrebno je, da se ves kader trgov. podjetij, uprav in ljudskih odborov do dobra seznanji z načeli in praktičnimi osnovami naše nove trgovinske politike. Brez tega ne bomo uspeli v celoti rešiti vseh nalog načrtnega gospodarstva, ne bomo odpravili napak, ki jih delamo iz nepoznavanja vloge trgovine, ki zavirajo njen razvoj.

V naših trgovskih podjetjih se srečujemo dnevno različne primere starega pojmovanja trgovine. Mnogim namreč še vedno ni jasno, da je treba v trgovini likvidirati dobiček, da je vloga trgovine čim ceneje in čim hitreje razdeljevati blago, se prilagoditi potrebam in okolnostim terena ter pri tem posledno odpravljati vsako nepotrebno posredništvo. Zaradi tega pa nekateri premalo razgledani v naši gospodarski politiki izjavljajo, da pod temi novimi pogoji trgovina nima nobene smisla več in da so izgubili vse veselje do dela.

Tudi pri trgovinskih organih naših ljudskih odborov vladajo podobni nazori. V času po osvoboditvi smo opazovali veliko iniciativnost ljudskih odborov pri vzpostavljanju trgovske mreže. Ta iniciativnost je predvsem izvirala iz želje, da bi z velikimi in številnimi trgovskimi dobički krili primanjkljaje svojega proračuna. Nekateri še danes trdijo, da mora delati trgovina s čim večjim dobičkom, ker je drugače nesmiselna (OLO Celje-okol.).

Danes opažamo precejšnje nezanimanje ljudskih odborov za lastno trgovsko mrežo. Tak primer nezanimanja za načrtno razmestitev svojih trgovin in s tem prilagoditve razdeljevanja blaga potrošnikom je med drugim okrajna trgovina v Mirni na teritoriji OLO Trebnje, kateri je ljudski odbor nakazal tako velik kontingent, da so morali potrošniki hoditi mimo svojih naprav, ki so bile brez blaga, po pet in več ur daleč v to trgovino.

Jasno nam mora biti, da kaže tako gledanje naših podjetij in ljudskih odborov na vlogo trgovine v našem gospodarstvu ne le popolno nepoznavanje našega gospodarstva in sprememb, ki so se pri nas izvršile, temveč tudi močan kapitalistični ostanek, ki škoduje razvoju vsega našega gospodarstva in proti kateremu se moramo boriti z vso doslednostjo.

Ministrstvo za trgovino in preskrbo je organiziralo na terenu kratke tečaje o vlogi trgovine v akumulaciji in cenah v smislu zadnjih uredb Gospodarskega sveta vlade FLRJ. Nujno je, da OLO in MLO, njih gospodarski odseki, trgovska podjetja in uprave organizirajo na podlagi tega gradiva obvezen študij teh uredb in direktivnih ugotovitev vloge trgovine, ki so jo že večkrat jasno opredelili naši gospodarski voditelji. K temu študiju je treba pristopiti takoj. Le na ta način bomo radikalno odpravljali kapitalistično miselnost naših gospodarskih kadrov.

Druga napaka, ki jo dnevno srečavamo na terenu, je mnenje, da v preskrbo, trgovino in razdeljevanje ni mogoče vnesti načrta. Načrt da se tiče samo produkcije, gradenj, gozdarstva, nikakor pa ne trgovine. To napačno pojmovanje rodi nešteto nepravilnosti, ki ovirajo ne samo načrt trgovine in distribucije, temveč odpravo birokracije in zniževanje stroškov v državnih in trgovskih podjetjih. Najbolj pa se ta napaka kaže na važnem področju plana niranja, to je pri trgovinski statistiki.

Važnosti statistike ne bomo ponovno poudarjali, ker smo o tem že mnogo pisali. Prikazati pa moramo najbolj kričič primer slabe statistike, ki je izraz nepoznavanja lastnega terena in s tem seveda znak nezanimanja in nemotiviranih ljudskih odborov pri izvajanju načrta v trgovini. Ministrstvo za trgovino in preskrbo je v decembru le-

ta 1946 iskalo podatke od vseh OLO in MLO o stanju trgovske mreže na drobno z dne 15. 12. 1946. Konec leta pa so isti ljudski odbori podali na obrazcih Tm-1 kot običajno ponoven pregled trgovske mreže na drobno ločeno po vseh treh sektorjih. Primerjava obeh podatkov istih ljudskih odborov je pokazala, da so vsi ljudski odbori, razen OLO Ljutomer in Ptuj, dali zelo različne številke o trgovinskih podjetjih, ki so, zaradi majhne časovne razlike 14 dni seveda popolnoma neopravičljive. Tako so razlike med statistični podatki od 15. 12. 1946 in 31. 12. 1946 naslednje:

MLO Ljubljana 128 razlike, OLO Kočevje 108, OLO Krško 94, OLO Celje-okolica 66, OLO Konjice 65 itd.

Ti primeri kažejo, da trgovska statistika naših ljudskih odborov ni samo neredna, temveč da v mnogih primerih prehaja že v skrajno nemarnost in neresnost odgovornih organov. Ugotovili smo, da prihaja do takih napak predvsem iz naslednjih razlogov:

1. Kader, ki je v OLO oz. MLO odgovoren za trgovinsko statistiko, se stalno menjava in nikoli ne preda svojih poslov v celoti in v redu novodošlemu tovarišu. Najbolj tipičen primer je OLO Mozirje, ki je v petih mesecih izmenjal štiri za to odgovorne tovariše. Isti primer se je zgodil na OLO Kočevje, kjer novodošli tovariš sploh ni vedel, da je treba pošiljati statistična poročila. Enaki primeri so se v zvezi z razformiranjem okrožij zgodili v OLO Celje-okolica in OLO Maribor-okolica.

2. Isti kader je zelo obremenjen z najrazličnejšim drugim delom ali pa se sploh ne čuti odgovornega za trgovinsko statistiko. Te napake je delal zlasti OLO Ljubljana-okolica, ki je obremenjen z izpolnjevanjem obveznosti namestnikov, odgovorno za prehrano. Podobne napake delajo tudi Kočevje, Mozirje in Ljutomer.

3. Trgovinski statističarji ne sestavljajo podatkov po enotnih navodilih, ki so natisnani na hrbtani strani obrazcev. Dnevno se dogajajo primeri, da nihče ne prebere teh kratkih navodil in da so zato obrazci večinoma napačno in površno izpolnjeni. Tako je OLO Rakek vnašal v podatke trgovine na malo tudi goslinjske obrate in trgovine na veliko. Delajo pa take in podobne napake tudi OLO Mozirje, Ptuj, Radgona in Ljutomer.

4. Mnogi statističarji se ne zavedajo važnosti statistike za razvoj našega načrta. Zato se ti tovariši ne drže določenih rokov, ali pa poročil sploh ne pošiljajo. S tem ne povzročajo samo nerednosti v zbiranju statističnega materiala, temveč tudi veliko nepotrebnega pisarjenja, urgenc, telefonskih razgovorov itd. Najbolj neredni OLO v tem pogledu je Črnomelj, ki se nikoli ne drži predpisanih rokov, dalje OLO Prevalje, ki dva meseca sploh ni poslal statističnega poročila, kakor tudi OLO Kočevje, Mozirje in mnogi drugi.

Vse gornje napake so imele za posledico, da se ni mogel izdelati plan trgovske mreže za Slovenijo pravočasno in pravilno. Ljudski odbori so dolžni, da čim prej popravijo vse našete napake in da zlasti uvedejo strogo odgovornost glede tehnično administrativnih pomanjkljivosti.

Napake, ki se dnevno dogajajo v delu naših trgovskih podjetij, uprav in ljudskih odborov, nam končno jasno kažejo na skupno temeljno napako našega kadra, to je na praktičnem. Naši gospodarski organi se morajo boriti proti temu, da bi se naš kader izgubljal v spisih, administraciji in drobnih problemih, medtem ko beže mimo njih glavni problemi dela in časa. Svoje odgovornosti ne krijemo s časom, ki ga presedimo v uradih ali izgubimo na terenu, temveč z izvršenimi nalogami in stvarnimi uspehi našega dela. V tem je osnovna rešitev teh in mnogih drugih napak našega začrtnega dela. M. V.

rojni heroj generalni major Miloje Milojevič, pomočnik sovjetskega vojaškega atašea, podpolkovnik Georgij Gorbachev, Igor Merenkov, Andrej Vasiljev, predstavniki domačega tiska in drugi.

Predstavnik italijanske vlade za trgovinska pogajanja Merzagora je odpotoval iz Beograda

Beograd, 14. marca. Včeraj je odpotoval iz Beograda predstavnik italijanske vlade za trgovinska pogajanja g. Cesare Merzagora.

Predstavnik italijanske vlade g. C. Merzagora je bil v Beogradu več dni z nalogo, da pripravi trgovinska pogajanja, ki naj bi se pričela ob koncu meseca marca med republiko Italijo in FLRJ. V času svojega bivanja v Beogradu je bil g. Merzagora sprejet pri ministru za zunanjo trgovino Nikoli Petroviću ter pri predstavniku ministrstva za industrijo, rudarstvo in promet FLRJ.

Izjava podpredsednika vlade E. Kardelja ob podpisu sporazuma med Poljsko in Češkoslovaško

Beograd, 14. marca (Tanjug). Ob podpisu sporazuma in prijateljske zveze med Poljsko in Češkoslovaško je podal podpredsednik zveze vlade FLRJ Edvard Kardelj dopisniku ČTK naslednjo izjavo:

Sporazum in prijateljska zveza med Poljsko in Češkoslovaško republiko vzbujata veselje vseh slovanskih narodov in vseh resničnih demokratov ter svobodoljubnih ljudi. Podpis zveze med tema dvema bratskima slovanskima in demokratičnima deželama izpopolnjuje in še bolj utrjuje enotnost ter medsebojno sodelovanje slovanskih narodov in demo-

kratičnih sil sploh, obenem pa je velik prispevek za mir med narodi. Ni dvoma, da bo ta sporazum za obe deželi najprej srečnejša pot, da se popolnoma odstranijo vsi ostanki nesporazuma, ki so zapuščina preteklosti.

Jugoslovani še prav posebno pozdravljamo ta sporazum. Prijateljska zveza med Češkoslovaško republiko in Poljsko pa pomeni še en močan branik proti eventualnemu napadu, ki bi ga lahko pričela Nemčija. Razume se, da nas to še prav posebno veseli, ker smo bili stoletja žrtve germanske napadalnosti. Poleg tega je postavljena s to zvezo nova

močna zapreka vsem vojnim hujskačem, obenem pa je močna opora za prijatelje miru in mirno prijateljsko sodelovanje med narodi. Zato se te zveze ne veselijo oni, ki ne želijo miru in zveze med bratskim poljskim, češkim in slovanskim narodom.

Glejte, danes ni poštenega Jugoslavana, ki ne bi pristrčno in iskreno čestital našim poljskim, češkim in slovanskim bratom k medsebojni zvezi in trm zaželel, da bi bila ta zveza trdna, trajna in plodna v korist vseh slovanskih narodov in tudi v korist miru ter demokracije na vsem svetu.

DELO MOSKOVSKE KONFERENCE

Sovjetski in francoski delegat zahtevata, da povabijo tudi Albanijo na konferenco

Namestniki zunanjih ministrov razpravljajo o povabilu malih držav v Moskvo

Moskva, 14. marca. Tass poroča: Na današnjem dopoldanskem zasedanju konference namestnikov zunanjih ministrov za izdelavo načrta mirovne pogodbe z Nemčijo so nadaljevali razpravo o postopku pri pripravah za mirovno pogodbo.

Namestnik zunanjega ministra ZSSR Višinski je izjavil, da je sovjetska delegacija pripravljena sprejeti formulo »nemška mirovna pogodba«, predloženo po ameriški delegaciji, ker je mnenja, da bo ta listina določila postopek pri pripravah za pravo mirovno pogodbo med strankami, ki so bile v vojnem stanju, in da ne bo to enostranski akt drugačne narave.

Na zasedanju so tudi obravnavali vprašanje, katere države naj pozove Svet zunanjih ministrov zaradi posvetovanja o pripravah za mirovno pogodbo z Nemčijo. Na konferenci namestnikov zunanjih ministrov v Londonu je prišlo do nesoglasij v tem vprašanju; sovjetska in francoska delegacija sta vztrajali pri tem, naj poleg drugih držav povabijo k sodelovanju in posvetovanju tudi Albanijo, katere herojski narod je toliko pripomogel k porazu hitlerjevske Nemčije. Predstavnika ZDA in Velike Britanije sta bila proti predlogu, da bi Albanijo povabili na prihodnjo mirovno konferenco. Na seznamu sil, ki jih bo Svet zunanjih ministrov pozval, je ime Albanije v oklepaju s pripombo, da sta sovjetska in francoska delegacija zagovarjali udeležbo Albanije pri posvetovanju, da pa sta predstavnika ZDA in Velike Britanije temu nasprotovala.

V svojem govoru je Višinski v celoti razložil stališče sovjetske in francoske delegacije. Opozoril je na skrajno neosnovanost pripomb predstavnikov Velike Britanije in ZDA.

»Zakaj je ime Albanije v oklepaju? — je vprašal Višinski. Zakaj bi jo bilo treba tako kaznovati? V mirovni pogodbi z Italijo je dobila svoje mesto, in sicer ne slabo. Ne bom niti opozarjal na šest; oddelek italijanske mirovne pogodbe, ki štiti koristi Albanije in njenega naroda. 74. klavzula italijanske mirovne pogodbe govori o reparacijah in priznava pod točko b) konkretne pravice tudi: Albaniji kot zavezniški in združeni sili ter navaja, da mora dobiti Albanija pet milijonov dolarjev reparacij.

»Izkazali bomo dostojno priznanje herojstvu albanskega naroda in se izognili nevarnosti, da bi prišli v smešen položaj, če bi odbili zakonite zahteve Albanije in njeno popolnoma utemeljeno pravico,« je rekel Višinski.

Ker ni mogel ovreči logične argumentacije sovjetskega delegata, se je predstavnik Velike Britanije Strang omejil samo na kratko pripombo z besedami, da ostane stališče britanske delegacije nespremenjeno.

Delegat ZDA Murphy je skušal polemizirati z Višinskim. S svojimi ponosnimi argumenti pa je dosegel samo to, da je sam sebe spravil v neroden položaj. Tako je n. pr. izjavil, da Albanije ni mogoče šteti za združeno silo in da bi bilo treba z njo ravnati kot z — Avstrijo, ker ima po njegovih besedah odpor teh dveh držav mnogo podobnega. Nato se je Murphy uprl temu, da bi Albanijo povabili k posvetovanju. Za razlog je navedel, da ameriška vlada — nima diplomatskih odnosov z Albanijo. Z omalovaževanjem je nazval albansko vlado za »skupino ljudi, ki so na oblasti in rekel, da dvoma, da bi morala biti oblast v njihovih rokah.

Ta nastop ameriškega delegata je naletel na upravičen odpor Višinskega. »Primerjanje Albanije z Avstrijo, je čisto nič drugega, vsaj ponesrečeno,« je rekel sovjetski delegat. »Mar ni splošno znano dejstvo, da je dala Avstrija Nemčiji 36 divizij, ki so se borile zoper zavezanike in da je od vseh nemških vojnih zločincev, polovica Avstrijev. In Albanija? Ona je vse svoje herojske partizanske oddelke in oborožene sile vrгла v boj zoper fašizem, zoper hitlerjevske Nemčije in njene

satelite. Ves albanski narod se je dvignil v boj zoper fašizem. Ne vznemirja nas pa mnogo Murphyjeva izjava, da ZDA ne priznavajo te vlade. Vsem je še v svežem spominu zgodovina zadnjih let. ZDA niso priznale poljske, romunske in bolgarske vlade in navajale za to enake argumente, kakor jih je pravkar navedel Murphy. Vendar ni to prav nič oviralo ameriške vlade, da ne bi pozneje pozabila na te argumente in priznala te vlade. Toda, za-

Namestniki razpravljajo o vojaških določbah pogodbe z Avstrijo

Moskva, 14. marca (Tass). Na večrajši seji so namestniki zunanjih ministrov pri razpravljanju o Avstriji sklenili dodatni načrtu pogodbe določbo, da ne morejo služiti v avstrijski vojski oficirji fašistične armade od polkovnika navzgor. — Nato so začeli obravnavati predlog sovjetske in francoske delegacije, da bi se morala Avstrija obvezati, da bo na začetku vsakega davčnega leta objavila poročilo o izdatkih za vojne namene in o moči oboroženih sil v določenem letu. Britanski predstavnik se je uprl temu predlogu in je zato ostalo vprašanje nerešeno.

Na odpor britanskega in ameriškega predstavnika je naletel tudi predlog, da bi se Avstriji prepovedalo imeti nekatere vrste orožja, zlasti pa »sredstva za množično uničevanje«. Hood in Clark sta vztrajno dokazovala, da jima ni jasen izraz »sredstva za množično uničevanje« in da tega izraza ni treba uporabiti v določbi načrtno pogodbe. Sovjetski predstavnik Gusev je poudaril, da se ta izraz rabi v sklepih moskovske konference zunanjih ministrov iz decembra 1945 in v sklepih Generalne skupščine organi-

kaj se priznavajo pravice albanske vlade v italijanski pogodbi, v nemški pa ne? Ta okolnost mi prizadeva velike skrbi, ker priča o tem, da mojega partnerja zapušča logika. Pomanjkanje logike pa je nevarna bolezen.«

Francoski predstavnik Couve de Murville, ki je predsedoval današnjem zasedanju, je podal résumé razprave in rekel, da ostane vprašanje povabila Albanije k udeležbi pri posvetovanjih in pripravah za nemško mirovno pogodbo nespremenjeno: Sovjetska in francoska delegacija sta za to, da se Albanija povabi; ameriška in britanska pa sta proti temu.

Molotov zahteva razpust vseh vojaških formacij v britanski in amer. coni Nemčije

Moskva, 14. marca. Tass.) Na seji Sveta zunanjih ministrov 12. t. m. je Bevin priznal obstoj nemških vojaških formacij v britanski in ameriški coni Nemčije v obliki delovnih skupin.

»Nepričljivo so učinkovale tudi Bevinova pojasnila, da uživa »kraljevska jugoslovaška vojska« v britanski okupacijski coni Nemčije status preselečencev in da uporabljajo njene vojske »samo za stražarje«, ki so na straži oboroženi s puškami.

Zunanji minister Molotov je v odgovoru Bevinu med drugim izjavil: »G. Bevin je v bistvu priznal, da so v britanski coni formacije vojaškega tipa, sestavljene iz bivših vojakov in oficirjev hitlerjevske armade in oseb nemške narodnosti — »jugoslovaška kraljevska vojska«, Andersovi oddelki, četniki, szalasyjevci, banderovci in drugi. Zakaj se vzdržujejo te formacije? Ali ni jasno, da samo zastupljajo ozračje? Čas je že, da se razpuste vsi ti polvojaški oddelki, štab, varnostna služba in druge organizacije in da se očisti ozračje.«

Na Bevinove razlage o nemških vojnih ujetnikih v ZSSR je Molotov dejal: »Sovjetska vlada je takoj pripravljena predložiti Svetu zunanjih ministrov podatke o številu nemških ujetnikov na ozemlju Sovjetske zvez, meni pa, da morajo istočasno predložiti tudi vlade ZDA, Velike Britanije in Francije podatke o nemških vojnih ujetnikih v svojih državah in na ozemljih pod njihovo upravo.«

O demilitarizaciji Nemčije je dejal minister Molotov: »Sovjetska delegacija soglašja s tem, da moramo storiti vse, da bi zagotovili gospodarsko enotnost Nemčije, vendar

pa to ne sme biti povod za odlaganje demilitarizacije in likvidacije vojne zmogljivosti Nemčije.

G. Bevin je izjavil, da je treba spreminiti raven nemške industrije, ki jo je določil kontrolni svet v lanskem mesecu marca. Sovjetska vlada v celoti podpira ta predlog.

Ze 10. julija 1946 sem razložil stališče sovjetske vlade do tega vprašanja. Mirovni nemški industriji je treba dati možnost čim širšega razvoja, služiti pa mora samo mirovnim potrebam nemškega naroda in razvoju trgovine z drugimi državami. Vse to zahteva uvedbo ustrežajoče medzavezniške kontrole nad nemško industrijo, konkretno nad porušeno industrijo, za katero ne more biti odgovorna samo ena izmed zavezniških držav. Sprejem ustrežajočega programa za razvoj nemške mirovne industrije, ki bi določal tudi razvoj nemške zunanje trgovine in uvedbo medzavezniške kontrole nad vso nemško industrijo, bi ustrezal izvedbi sklepov berlinske konference, da je treba Nemčijo smatrati za eno gospodarsko celoto.

Sovjetska vlada pripisuje izredno velik pomen razvojni ravni nemške industrije in zagotovitvi gospodarske enotnosti Nemčije, kljub temu pa bi bilo nepravilno, ako bi odlagali razpravljanje o vprašanju demilitarizacije Nemčije. Demilitarizacija Nemčije ne zanima samo Sovjetske zveze, kajti druge evropske države niso nič manj zainteresirane kot Sovjetska zveza. Ni podlage, da bi razpravo o demilitarizaciji odlagali do razpravljanja o vseh gospodarskih vprašanjih kot celoti. Doslej je samo sovjetska vlada stavila konkretne predloge o tej stvari.«

Predsednik gospodar. zbornice ZSSR Nesterov prispele v Beograd

Beograd, 14. marca. V zvezi z ustanovitvijo Sovjetsko-jugoslovaške gospodarske zbornice v Beogradu je prispele v Beograd z letalom iz Moskve predsednik Gospodarske zbornice SZ G. H. Nesterov.

Na zemunskem letališču so G. H. Nesterova sprejeli predstavniki ministrstva za zunanjo trgovino in zastopniki trgovinskega predstavništva ZSSR v Beogradu.

Sovjetski vojaški ataše v Beogradu je položil venec na grob Neznane junaka

Beograd, 14. marca. Vojaški ataše pri sovjetskem veleposlanstvu v Beogradu generalni major Georgij Stepanovič-Sirodovič, je položil v sredo venec na grob Neznane junaka na Avali. Pri tem so bili navzoči predstavniki JA, komandant Beograda na-

Generalni sekretar EAM-a Partsalidis o notranjih in zunanjih posledicah ameriške intervencije v Grčiji

Atene, 14. marca (Tanjug). Generalni sekretar Centralnega komiteta EAM-a Partsalidis je dal 11. marca naslednje odgovore na vprašanja posebnega dopisnika Tanjuga v Atenah:

Vprašanje: Kako je sprejelo grško ljudstvo vesti o zadnjih anglo-ameriških pogajanjih v Grčiji?
Odgovor: Intervencija Amerike je izvala vznemirjenost grškega ljudstva, ker je prišla intervencija prav v trenutku, ko se grško ljudstvo nada, da se bo lahko osvobodilo britanske okupacije s pomočjo anketne komisije. Grško ljudstvo je zvesto svoji ideji svobode in neodvisnosti ter ne bo nikoli prenehalo z bojem za uresničenje te velike ideje. Zapadni zavezniki mu nudijo sedaj trajno okupacijo in državljansko vojno, ki besni v deželi in jo spreminja v ognjišče nemirov, nevarno za mir na Balkanu in na vsem svetu.

Vprašanje: Kako sprejema grška buržoazija ameriško intervencijo?
Odgovor: Monarhisti so sprejeli ameriško intervencijo z velikim zadovoljstvom in veseljem, ker nimajo nobene opore in zaupanja v ljudstvu in se lahko obdržijo na oblasti samo s pomočjo tujih bajonetov.

Kar se tiče stališča strank centra, hoče en del opravičiti ameriško intervencijo. Ta del pravi, da bo povzročila sprememba okupatorja tudi spremembo vlade in bo Grčija dobila »veliko ekonomske pomoči«.

Mi pa se nadejamo, da bo večina centra (republikanske liberalne stranke) razumela vso notranjo in zunanjo nevarnost, ki grozi naši deželi zaradi ameriške intervencije. »To Vima«, glasilo republikanskega liberalnega centra, je že večkrat pojasnil svoje stališče o tem vprašanju. List proučuje notranje in zunanje posledice in piše, da obstaja nevarnost ameriške intervencije, ki bo uničila osnovna načela in določbe današnje ustave v Grčiji.

Vprašanje: Kaj pomenijo dejanska zadnja vladni ukrepi proti demokratičnim silam Grčije?
Odgovor: Poudarili smo že, da daje ameriška intervencija vladi pogum, da bo še povečala teror in še bolj zaostri stanoje v Grčiji. Ze dosedaj imamo zaedne znake, saj kršijo množične aretacije demokratičnih državljanov celo ona načela in one reakcionarne zakone, ki jih je sprejela današnja vlada. Množične aretacije grških državljanov pomenijo pričetek velikega napada, ki ga je pripravila vlada proti osvobodilnemu boju grškega ljudstva. Dobro je znano, da so naperjene očistiševalne akcije predvsem proti neoboroženemu demokratičnemu prebivalstvu.

Vprašanje: Grški vladni krogi razširjajo geslo: »Slovani naj odidejo.« Kaj lahko poveste v zvezi s tem geslom?
Odgovor: Najnovejša šovinistična kampanja proti slovanski makedonski manjšini v Grčiji, ki jo vodi vladni in drugi reakcionarni tisk, pomeni del načrta, ki ima namen prikriti prave vzroke državljanske vojne v Grčiji. Slovanska makedonska manjšina je bila izpostavljena že pred vojno in med vojno Metaksasovi fašistični diktaturi in splošnemu zatiranju. Makedonska manjšina se je skupno z vsem grškim ljudstvom odločno borila proti italijanskim fašistom na albanski fronti in med okupacijo v osvobodilnem boju grškega ljudstva. Po sporazumu v Varkizi so vlade spet začele zatirati makedonsko manjšino. To zatiranje je zavzelo velik obseg.

Slovanska makedonska manjšina se bori danes skupno z vsem grškim ljudstvom za svobodno in neodvisno Grčijo. Geslo »Slovani naj odidejo« ni naleto na podporo ljudstva, ki hoče z njimi iskreno sodelovati v skupni fronti in ki se bori skupno s slovansko makedonsko manjšino za vzpostavitev svobode in demokratičnega reda v Grčiji. Geslo »Slovani naj odidejo« pa so se posebno obdodili grški begunci iz Male Azije, ki dobro vedo, kaj pomeni pregnati prebivalce z rodne grude. To šovinistično geslo dobro razumejo, ker je zadelo tudi nje.

V resnično demokratično urejeni Grčiji, ki bo jamčila za enake politične, kulturne in druge pravice vsem nacionalnim manjšinam, ne bi moglo nastati vprašanje slovanske manjšine.

Vprašanje: Kaj pomenijo dejanska zadnja vladni ukrepi proti demokratičnim silam Grčije?
Odgovor: Poudarili smo že, da daje ameriška intervencija vladi pogum, da bo še povečala teror in še bolj zaostri stanoje v Grčiji. Ze dosedaj imamo zaedne znake, saj kršijo množične aretacije demokratičnih državljanov celo ona načela in one reakcionarne zakone, ki jih je sprejela današnja vlada. Množične aretacije grških državljanov pomenijo pričetek velikega napada, ki ga je pripravila vlada proti osvobodilnemu boju grškega ljudstva. Dobro je znano, da so naperjene očistiševalne akcije predvsem proti neoboroženemu demokratičnemu prebivalstvu.

Vprašanje: Grški vladni krogi razširjajo geslo: »Slovani naj odidejo.« Kaj lahko poveste v zvezi s tem geslom?
Odgovor: Najnovejša šovinistična kampanja proti slovanski makedonski manjšini v Grčiji, ki jo vodi vladni in drugi reakcionarni tisk, pomeni del načrta, ki ima namen prikriti prave vzroke državljanske vojne v Grčiji. Slovanska makedonska manjšina je bila izpostavljena že pred vojno in med vojno Metaksasovi fašistični diktaturi in splošnemu zatiranju. Makedonska manjšina se je skupno z vsem grškim ljudstvom odločno borila proti italijanskim fašistom na albanski fronti in med okupacijo v osvobodilnem boju grškega ljudstva. Po sporazumu v Varkizi so vlade spet začele zatirati makedonsko manjšino. To zatiranje je zavzelo velik obseg.

Slovanska makedonska manjšina se bori danes skupno z vsem grškim ljudstvom za svobodno in neodvisno Grčijo. Geslo »Slovani naj odidejo« ni naleto na podporo ljudstva, ki hoče z njimi iskreno sodelovati v skupni fronti in ki se bori skupno s slovansko makedonsko manjšino za vzpostavitev svobode in demokratičnega reda v Grčiji. Geslo »Slovani naj odidejo« pa so se posebno obdodili grški begunci iz Male Azije, ki dobro vedo, kaj pomeni pregnati prebivalce z rodne grude. To šovinistično geslo dobro razumejo, ker je zadelo tudi nje.

Vprašanje: Kaj pomenijo dejanska zadnja vladni ukrepi proti demokratičnim silam Grčije?
Odgovor: Poudarili smo že, da daje ameriška intervencija vladi pogum, da bo še povečala teror in še bolj zaostri stanoje v Grčiji. Ze dosedaj imamo zaedne znake, saj kršijo množične aretacije demokratičnih državljanov celo ona načela in one reakcionarne zakone, ki jih je sprejela današnja vlada. Množične aretacije grških državljanov pomenijo pričetek velikega napada, ki ga je pripravila vlada proti osvobodilnemu boju grškega ljudstva. Dobro je znano, da so naperjene očistiševalne akcije predvsem proti neoboroženemu demokratičnemu prebivalstvu.

Vprašanje: Grški vladni krogi razširjajo geslo: »Slovani naj odidejo.« Kaj lahko poveste v zvezi s tem geslom?
Odgovor: Najnovejša šovinistična kampanja proti slovanski makedonski manjšini v Grčiji, ki jo vodi vladni in drugi reakcionarni tisk, pomeni del načrta, ki ima namen prikriti prave vzroke državljanske vojne v Grčiji. Slovanska makedonska manjšina je bila izpostavljena že pred vojno in med vojno Metaksasovi fašistični diktaturi in splošnemu zatiranju. Makedonska manjšina se je skupno z vsem grškim ljudstvom odločno borila proti italijanskim fašistom na albanski fronti in med okupacijo v osvobodilnem boju grškega ljudstva. Po sporazumu v Varkizi so vlade spet začele zatirati makedonsko manjšino. To zatiranje je zavzelo velik obseg.

Slovanska makedonska manjšina se bori danes skupno z vsem grškim ljudstvom za svobodno in neodvisno Grčijo. Geslo »Slovani naj odidejo« ni naleto na podporo ljudstva, ki hoče z njimi iskreno sodelovati v skupni fronti in ki se bori skupno s slovansko makedonsko manjšino za vzpostavitev svobode in demokratičnega reda v Grčiji. Geslo »Slovani naj odidejo« pa so se posebno obdodili grški begunci iz Male Azije, ki dobro vedo, kaj pomeni pregnati prebivalce z rodne grude. To šovinistično geslo dobro razumejo, ker je zadelo tudi nje.

Vprašanje: Kaj pomenijo dejanska zadnja vladni ukrepi proti demokratičnim silam Grčije?
Odgovor: Poudarili smo že, da daje ameriška intervencija vladi pogum, da bo še povečala teror in še bolj zaostri stanoje v Grčiji. Ze dosedaj imamo zaedne znake, saj kršijo množične aretacije demokratičnih državljanov celo ona načela in one reakcionarne zakone, ki jih je sprejela današnja vlada. Množične aretacije grških državljanov pomenijo pričetek velikega napada, ki ga je pripravila vlada proti osvobodilnemu boju grškega ljudstva. Dobro je znano, da so naperjene očistiševalne akcije predvsem proti neoboroženemu demokratičnemu prebivalstvu.

Vprašanje: Grški vladni krogi razširjajo geslo: »Slovani naj odidejo.« Kaj lahko poveste v zvezi s tem geslom?
Odgovor: Najnovejša šovinistična kampanja proti slovanski makedonski manjšini v Grčiji, ki jo vodi vladni in drugi reakcionarni tisk, pomeni del načrta, ki ima namen prikriti prave vzroke državljanske vojne v Grčiji. Slovanska makedonska manjšina je bila izpostavljena že pred vojno in med vojno Metaksasovi fašistični diktaturi in splošnemu zatiranju. Makedonska manjšina se je skupno z vsem grškim ljudstvom odločno borila proti italijanskim fašistom na albanski fronti in med okupacijo v osvobodilnem boju grškega ljudstva. Po sporazumu v Varkizi so vlade spet začele zatirati makedonsko manjšino. To zatiranje je zavzelo velik obseg.

Slovanska makedonska manjšina se bori danes skupno z vsem grškim ljudstvom za svobodno in neodvisno Grčijo. Geslo »Slovani naj odidejo« ni naleto na podporo ljudstva, ki hoče z njimi iskreno sodelovati v skupni fronti in ki se bori skupno s slovansko makedonsko manjšino za vzpostavitev svobode in demokratičnega reda v Grčiji. Geslo »Slovani naj odidejo« pa so se posebno obdodili grški begunci iz Male Azije, ki dobro vedo, kaj pomeni pregnati prebivalce z rodne grude. To šovinistično geslo dobro razumejo, ker je zadelo tudi nje.

Vprašanje: Kaj pomenijo dejanska zadnja vladni ukrepi proti demokratičnim silam Grčije?
Odgovor: Poudarili smo že, da daje ameriška intervencija vladi pogum, da bo še povečala teror in še bolj zaostri stanoje v Grčiji. Ze dosedaj imamo zaedne znake, saj kršijo množične aretacije demokratičnih državljanov celo ona načela in one reakcionarne zakone, ki jih je sprejela današnja vlada. Množične aretacije grških državljanov pomenijo pričetek velikega napada, ki ga je pripravila vlada proti osvobodilnemu boju grškega ljudstva. Dobro je znano, da so naperjene očistiševalne akcije predvsem proti neoboroženemu demokratičnemu prebivalstvu.

Vprašanje: Grški vladni krogi razširjajo geslo: »Slovani naj odidejo.« Kaj lahko poveste v zvezi s tem geslom?
Odgovor: Najnovejša šovinistična kampanja proti slovanski makedonski manjšini v Grčiji, ki jo vodi vladni in drugi reakcionarni tisk, pomeni del načrta, ki ima namen prikriti prave vzroke državljanske vojne v Grčiji. Slovanska makedonska manjšina je bila izpostavljena že pred vojno in med vojno Metaksasovi fašistični diktaturi in splošnemu zatiranju. Makedonska manjšina se je skupno z vsem grškim ljudstvom odločno borila proti italijanskim fašistom na albanski fronti in med okupacijo v osvobodilnem boju grškega ljudstva. Po sporazumu v Varkizi so vlade spet začele zatirati makedonsko manjšino. To zatiranje je zavzelo velik obseg.

Slovanska makedonska manjšina se bori danes skupno z vsem grškim ljudstvom za svobodno in neodvisno Grčijo. Geslo »Slovani naj odidejo« ni naleto na podporo ljudstva, ki hoče z njimi iskreno sodelovati v skupni fronti in ki se bori skupno s slovansko makedonsko manjšino za vzpostavitev svobode in demokratičnega reda v Grčiji. Geslo »Slovani naj odidejo« pa so se posebno obdodili grški begunci iz Male Azije, ki dobro vedo, kaj pomeni pregnati prebivalce z rodne grude. To šovinistično geslo dobro razumejo, ker je zadelo tudi nje.

Vprašanje: Kaj pomenijo dejanska zadnja vladni ukrepi proti demokratičnim silam Grčije?
Odgovor: Poudarili smo že, da daje ameriška intervencija vladi pogum, da bo še povečala teror in še bolj zaostri stanoje v Grčiji. Ze dosedaj imamo zaedne znake, saj kršijo množične aretacije demokratičnih državljanov celo ona načela in one reakcionarne zakone, ki jih je sprejela današnja vlada. Množične aretacije grških državljanov pomenijo pričetek velikega napada, ki ga je pripravila vlada proti osvobodilnemu boju grškega ljudstva. Dobro je znano, da so naperjene očistiševalne akcije predvsem proti neoboroženemu demokratičnemu prebivalstvu.

Vprašanje: Grški vladni krogi razširjajo geslo: »Slovani naj odidejo.« Kaj lahko poveste v zvezi s tem geslom?
Odgovor: Najnovejša šovinistična kampanja proti slovanski makedonski manjšini v Grčiji, ki jo vodi vladni in drugi reakcionarni tisk, pomeni del načrta, ki ima namen prikriti prave vzroke državljanske vojne v Grčiji. Slovanska makedonska manjšina je bila izpostavljena že pred vojno in med vojno Metaksasovi fašistični diktaturi in splošnemu zatiranju. Makedonska manjšina se je skupno z vsem grškim ljudstvom odločno borila proti italijanskim fašistom na albanski fronti in med okupacijo v osvobodilnem boju grškega ljudstva. Po sporazumu v Varkizi so vlade spet začele zatirati makedonsko manjšino. To zatiranje je zavzelo velik obseg.

Slovanska makedonska manjšina se bori danes skupno z vsem grškim ljudstvom za svobodno in neodvisno Grčijo. Geslo »Slovani naj odidejo« ni naleto na podporo ljudstva, ki hoče z njimi iskreno sodelovati v skupni fronti in ki se bori skupno s slovansko makedonsko manjšino za vzpostavitev svobode in demokratičnega reda v Grčiji. Geslo »Slovani naj odidejo« pa so se posebno obdodili grški begunci iz Male Azije, ki dobro vedo, kaj pomeni pregnati prebivalce z rodne grude. To šovinistično geslo dobro razumejo, ker je zadelo tudi nje.

LJUDSKA KRITIKA Dobre knjige ljudstvu, ne pa v papirnico!

Naše ljudstvo se prav dobro zaveda, da je njegovo najmočnejše orožje znanje in da ni kulturnega doiga brez izobrazbe; na drugi strani je pa tudi vsaj večini že dovolj jasno, da se število kvalificiranih delavcev na vseh področjih ne more povečati v dovoljni meri brez primerne kulturne ravni prebivalstva. Zato tudi po vsej državi prirajajo tečajne za nepismene in za splošno izobrazbo delovnega ljudstva. Pri nas ljudske oblasti ustanovljajo knjižnice in ljudstvo se izobražuje v številnih študijskih kroških. Toda povsod nam primanjkuje knjig. Skoraj vsa Sloveinja je postala med vojno, ko so sodobni ljudi sezgajali naše knjige na Stajerskem in Gorenjskem, pa tudi v drugih pokrajinah — o pravem pomenu besede kulturna puščava. Naše ljudstvo na Primorskem je bilo skoraj povsem brez slovenske knjige cela desetletja. Posamezniki so varovali slovensko knjigo kot največjo svetinjo in o pravem pomenu besede so nekateri zanj celo umirali. — Kako silno ljubi slovensko knjigo naše primorsko ljudstvo, kažejo številni primeri: ljudje prihajajo v Ljubljano, kot kulturno središče Sloveinje in prosijo, naj bi jim kulturna Ljubljana pomagala in jim poslala vsaj nekaj slovenskih knjig. Med vojno je v Ljubljani pogorela vseučiliška knjižnica. Izgubiti smo neprecenljivo knjižniški zaklad, ki ga bo težko nadomestiti. Vseučiliška knjižnica zbira slovenske knjige, da bi izpopolnila veliko orzel. K temu naj še pripomožemo, da potrebujejo knjige tudi posamezne fakultete in zlasti nova gospodarska fakulteta. Spričo vsega tega bi bilo treba zelo skrbno razdeliti ves naš knjižni kapital med najpotrebnejše ustanove in ljudstvo. Zal, je treba to zdaj še ugotovljati ter naglašati spričo takega odnosa, kakršnega imajo nekateri uslužbenci pri Slovenskem knjižnem zavodu do naših knjig.

Češ kamioni knjig so romali v vsako papirnico, da jih je tovarna predelala v papir. Kdaj? Ne med vojno, ne pred vojno, ampak letos. Vprašali se boste, kakšne knjige gredo med industrijske odpadke, in kdo dobavlja te »surovine«. Poosem razumljivo je, da je o naših knjižnicah, knjigarnah in pri zasebnikih mnogo ničredne naplake, o idejnem in kulturnem pogledu škodljive šare, ki ne spada drugam, kakor v papirnico za surovino. Posebno pozornost bi bilo treba posvečati mladinski literaturi, da se mladina ne bo zastrupljala s fašistično in gnilo meščansko literaturo, ki je kvarila prejšnja pokolenja. V »Tednu knjige« je bilo naglašeno, da je treba napraviti red v naših javnih knjižnicah, kjer so še obležala fašistična in nacistična ter bogardistična propagandna dela. Tudi v knjigarnah je še precej takšnega blaga, ki bi nikakor ne bilo smelo biti uvrščeno med kakovostne knjige.

Ali se vsega tega zavedajo tudi pri Slovenskem knjižnem zavodu? To bo treba ugotoviti takoj. Zakaj zdaj smo po naključju odkrili, da je ta zavod dobavljati vsaki papirnici »surovine«. Zadnja pošiljka teh »surovin« je prispela v Veče v četrtek dopoldne. Naložili so zorham kamion knjig, tako da so knjige cel padale s prepelnege voza. Te knjige so ležale v nekem skladišču kot ničredna šara in očitno jih nihče ni niti povohal na zunaj. Toda nele te knjige. Pozneje smo zvedeli, da je bilo že prej odposlanih več kamionov knjig v Veče, kjer so jih predelali v papir, ki je danes sicer silno potreben, a potreben je zato, da naše ljudstvo dobi knjige. Papirnica izdeluje papir in njena naloga nikakor ni, da bi uničevala kakovostne knjige. Naglašamo: kakor v osti e knjige, zakaj na kamionu, ki je v četrtek prispeljal »surovine« v Veče, so bile poleg ničredne blaga naložene tudi takšne knjige: Shakespearejeva »Zimska pravljica« o prevodu Otona Zupaničja, Gogoljev »Kveizore« (več sto izvodov), Čehova »Sosedje in druge novele« (vezano, približno 50 izvodov), M. Cervantesove »Tri novele«, Charlesa de Costeria »Ulenspiegel in Lam Dobrine«, dalje Balzacova, Molierejeva dela, Anatola Francea »Pinguinski otok« itd.; med domačimi deli pa: »Cankarjevo zborniko«, Jurčičevi zbrani spisi (IV. in V. zvezek vezana), »Zbrani spisi Simona Jenka«, »Zbrana dela Podlimbarskega«, dr. Ivana Prijatelja »Predhodniki in idejni utemeljitelji ruskega realizma« itd. itd. Poleg teh tudi številne strokovne knjige, ki jih danes manjka vsem panogam. To so torej »surovine«, ki jih pošilja Slovenski knjižni zavod vsaki papirnici.

Kar se pa tiče samega odpošiljanja surovin vsaki papirnici in vsem drugim tovarnam, naj mimogrede omenimo, da je to naloga podjetja »Odpad« in da ne sme nihče neposredno pošiljati v tovarno odpadkov, ne da bi podjetje »Odpad« to vedelo. Zadnja pošiljka Slovenskega knjižnega zavoda je bila odposlana v Veče, kakor so izjavili pri »Odpadu«, ne da bi to vedeli.

O tem primeru so bile oboščene pristojne oblasti, ki so storile takoj potrebne ukrepe. Tako gospodarjenje s knjigami pri Slovenskem knjižnem zavodu je obsojeno tako samo po sebi in ni treba iskati še ostrejših besed. Za osveščilo tega naj še pripomnimo, da je isti zavod razprodajal na Stajerskem knjige »Slovenečne knjižnice« prav tako brez vsakega kriterija, kakor je odpošiljal v vsako papirnico knjige, ki so v sedanjih razmerah skoraj neprecenljive vrednosti, prevode iz svetovne literature in dela naših klasikov. Ta primer naj bo svarilo tudi vsem drugim knjižnicam in knjigarnam, kjer zdaj pregledujejo zaloge svojih knjig, da se ne bo nikjer več ponovila podobna napaka. To pomeni, da morajo pri pregledu knjig sledovati strokovnjaki in ljudje, ki znajo knjige pravilno presojati in imajo do ljudskega imetja pravičen odnos. F.S.

Češ kamioni knjig so romali v vsako papirnico, da jih je tovarna predelala v papir. Kdaj? Ne med vojno, ne pred vojno, ampak letos. Vprašali se boste, kakšne knjige gredo med industrijske odpadke, in kdo dobavlja te »surovine«. Poosem razumljivo je, da je o naših knjižnicah, knjigarnah in pri zasebnikih mnogo ničredne naplake, o idejnem in kulturnem pogledu škodljive šare, ki ne spada drugam, kakor v papirnico za surovino. Posebno pozornost bi bilo treba posvečati mladinski literaturi, da se mladina ne bo zastrupljala s fašistično in gnilo meščansko literaturo, ki je kvarila prejšnja pokolenja. V »Tednu knjige« je bilo naglašeno, da je treba napraviti red v naših javnih knjižnicah, kjer so še obležala fašistična in nacistična ter bogardistična propagandna dela. Tudi v knjigarnah je še precej takšnega blaga, ki bi nikakor ne bilo smelo biti uvrščeno med kakovostne knjige.

Ali se vsega tega zavedajo tudi pri Slovenskem knjižnem zavodu? To bo treba ugotoviti takoj. Zakaj zdaj smo po naključju odkrili, da je ta zavod dobavljati vsaki papirnici »surovine«. Zadnja pošiljka teh »surovin« je prispela v Veče v četrtek dopoldne. Naložili so zorham kamion knjig, tako da so knjige cel padale s prepelnege voza. Te knjige so ležale v nekem skladišču kot ničredna šara in očitno jih nihče ni niti povohal na zunaj. Toda nele te knjige. Pozneje smo zvedeli, da je bilo že prej odposlanih več kamionov knjig v Veče, kjer so jih predelali v papir, ki je danes sicer silno potreben, a potreben je zato, da naše ljudstvo dobi knjige. Papirnica izdeluje papir in njena naloga nikakor ni, da bi uničevala kakovostne knjige. Naglašamo: kakor v osti e knjige, zakaj na kamionu, ki je v četrtek prispeljal »surovine« v Veče, so bile poleg ničredne blaga naložene tudi takšne knjige: Shakespearejeva »Zimska pravljica« o prevodu Otona Zupaničja, Gogoljev »Kveizore« (več sto izvodov), Čehova »Sosedje in druge novele« (vezano, približno 50 izvodov), M. Cervantesove »Tri novele«, Charlesa de Costeria »Ulenspiegel in Lam Dobrine«, dalje Balzacova, Molierejeva dela, Anatola Francea »Pinguinski otok« itd.; med domačimi deli pa: »Cankarjevo zborniko«, Jurčičevi zbrani spisi (IV. in V. zvezek vezana), »Zbrani spisi Simona Jenka«, »Zbrana dela Podlimbarskega«, dr. Ivana Prijatelja »Predhodniki in idejni utemeljitelji ruskega realizma« itd. itd. Poleg teh tudi številne strokovne knjige, ki jih danes manjka vsem panogam. To so torej »surovine«, ki jih pošilja Slovenski knjižni zavod vsaki papirnici.

Kar se pa tiče samega odpošiljanja surovin vsaki papirnici in vsem drugim tovarnam, naj mimogrede omenimo, da je to naloga podjetja »Odpad« in da ne sme nihče neposredno pošiljati v tovarno odpadkov, ne da bi podjetje »Odpad« to vedelo. Zadnja pošiljka Slovenskega knjižnega zavoda je bila odposlana v Veče, kakor so izjavili pri »Odpadu«, ne da bi to vedeli.

O tem primeru so bile oboščene pristojne oblasti, ki so storile takoj potrebne ukrepe. Tako gospodarjenje s knjigami pri Slovenskem knjižnem zavodu je obsojeno tako samo po sebi in ni treba iskati še ostrejših besed. Za osveščilo tega naj še pripomnimo, da je isti zavod razprodajal na Stajerskem knjige »Slovenečne knjižnice« prav tako brez vsakega kriterija, kakor je odpošiljal v vsako papirnico knjige, ki so v sedanjih razmerah skoraj neprecenljive vrednosti, prevode iz svetovne literature in dela naših klasikov. Ta primer naj bo svarilo tudi vsem drugim knjižnicam in knjigarnam, kjer zdaj pregledujejo zaloge svojih knjig, da se ne bo nikjer več ponovila podobna napaka. To pomeni, da morajo pri pregledu knjig sledovati strokovnjaki in ljudje, ki znajo knjige pravilno presojati in imajo do ljudskega imetja pravičen odnos. F.S.

Ali se vsega tega zavedajo tudi pri Slovenskem knjižnem zavodu? To bo treba ugotoviti takoj. Zakaj zdaj smo po naključju odkrili, da je ta zavod dobavljati vsaki papirnici »surovine«. Zadnja pošiljka teh »surovin« je prispela v Veče v četrtek dopoldne. Naložili so zorham kamion knjig, tako da so knjige cel padale s prepelnege voza. Te knjige so ležale v nekem skladišču kot ničredna šara in očitno jih nihče ni niti povohal na zunaj. Toda nele te knjige. Pozneje smo zvedeli, da je bilo že prej odposlanih več kamionov knjig v Veče, kjer so jih predelali v papir, ki je danes sicer silno potreben, a potreben je zato, da naše ljudstvo dobi knjige. Papirnica izdeluje papir in njena naloga nikakor ni, da bi uničevala kakovostne knjige. Naglašamo: kakor v osti e knjige, zakaj na kamionu, ki je v četrtek prispeljal »surovine« v Veče, so bile poleg ničredne blaga naložene tudi takšne knjige: Shakespearejeva »Zimska pravljica« o prevodu Otona Zupaničja, Gogoljev »Kveizore« (več sto izvodov), Čehova »Sosedje in druge novele« (vezano, približno 50 izvodov), M. Cervantesove »Tri novele«, Charlesa de Costeria »Ulenspiegel in Lam Dobrine«, dalje Balzacova, Molierejeva dela, Anatola Francea »Pinguinski otok« itd.; med domačimi deli pa: »Cankarjevo zborniko«, Jurčičevi zbrani spisi (IV. in V. zvezek vezana), »Zbrani spisi Simona Jenka«, »Zbrana dela Podlimbarskega«, dr. Ivana Prijatelja »Predhodniki in idejni utemeljitelji ruskega realizma« itd. itd. Poleg teh tudi številne strokovne knjige, ki jih danes manjka vsem panogam. To so torej »surovine«, ki jih pošilja Slovenski knjižni zavod vsaki papirnici.

Kar se pa tiče samega odpošiljanja surovin vsaki papirnici in vsem drugim tovarnam, naj mimogrede omenimo, da je to naloga podjetja »Odpad« in da ne sme nihče neposredno pošiljati v tovarno odpadkov, ne da bi podjetje »Odpad« to vedelo. Zadnja pošiljka Slovenskega knjižnega zavoda je bila odposlana v Veče, kakor so izjavili pri »Odpadu«, ne da bi to vedeli.

O tem primeru so bile oboščene pristojne oblasti, ki so storile takoj potrebne ukrepe. Tako gospodarjenje s knjigami pri Slovenskem knjižnem zavodu je obsojeno tako samo po sebi in ni treba iskati še ostrejših besed. Za osveščilo tega naj še pripomnimo, da je isti zavod razprodajal na Stajerskem knjige »Slovenečne knjižnice« prav tako brez vsakega kriterija, kakor je odpošiljal v vsako papirnico knjige, ki so v sedanjih razmerah skoraj neprecenljive vrednosti, prevode iz svetovne literature in dela naših klasikov. Ta primer naj bo svarilo tudi vsem drugim knjižnicam in knjigarnam, kjer zdaj pregledujejo zaloge svojih knjig, da se ne bo nikjer več ponovila podobna napaka. To pomeni, da morajo pri pregledu knjig sledovati strokovnjaki in ljudje, ki znajo knjige pravilno presojati in imajo do ljudskega imetja pravičen odnos. F.S.

Ali se vsega tega zavedajo tudi pri Slovenskem knjižnem zavodu? To bo treba ugotoviti takoj. Zakaj zdaj smo po naključju odkrili, da je ta zavod dobavljati vsaki papirnici »surovine«. Zadnja pošiljka teh »surovin« je prispela v Veče v četrtek dopoldne. Naložili so zorham kamion knjig, tako da so knjige cel padale s prepelnege voza. Te knjige so ležale v nekem skladišču kot ničredna šara in očitno jih nihče ni niti povohal na zunaj. Toda nele te knjige. Pozneje smo zvedeli, da je bilo že prej odposlanih več kamionov knjig v Veče, kjer so jih predelali v papir, ki je danes sicer silno potreben, a potreben je zato, da naše ljudstvo dobi knjige. Papirnica izdeluje papir in njena naloga nikakor ni, da bi uničevala kakovostne knjige. Naglašamo: kakor v osti e knjige, zakaj na kamionu, ki je v četrtek prispeljal »surovine« v Veče, so bile poleg ničredne blaga naložene tudi takšne knjige: Shakespearejeva »Zimska pravljica« o prevodu Otona Zupaničja, Gogoljev »Kveizore« (več sto izvodov), Čehova »Sosedje in druge novele« (vezano, približno 50 izvodov), M. Cervantesove »Tri novele«, Charlesa de Costeria »Ulenspiegel in Lam Dobrine«, dalje Balzacova, Molierejeva dela, Anatola Francea »Pinguinski otok« itd.; med domačimi deli pa: »Cankarjevo zborniko«, Jurčičevi zbrani spisi (IV. in V. zvezek vezana), »Zbrani spisi Simona Jenka«, »Zbrana dela Podlimbarskega«, dr. Ivana Prijatelja »Predhodniki in idejni utemeljitelji ruskega realizma« itd. itd. Poleg teh tudi številne strokovne knjige, ki jih danes manjka vsem panogam. To so torej »surovine«, ki jih pošilja Slovenski knjižni zavod vsaki papirnici.

Kar se pa tiče samega odpošiljanja surovin vsaki papirnici in vsem drugim tovarnam, naj mimogrede omenimo, da je to naloga podjetja »Odpad« in da ne sme nihče neposredno pošiljati v tovarno odpadkov, ne da bi podjetje »Odpad« to vedelo. Zadnja pošiljka Slovenskega knjižnega zavoda je bila odposlana v Veče, kakor so izjavili pri »Odpadu«, ne da bi to vedeli.

O tem primeru so bile oboščene pristojne oblasti, ki so storile takoj potrebne ukrepe. Tako gospodarjenje s knjigami pri Slovenskem knjižnem zavodu je obsojeno tako samo po sebi in ni treba iskati še ostrejših besed. Za osveščilo tega naj še pripomnimo, da je isti zavod razprodajal na Stajerskem knjige »Slovenečne knjižnice« prav tako brez vsakega kriterija, kakor je odpošiljal v vsako papirnico knjige, ki so v sedanjih razmerah skoraj neprecenljive vrednosti, prevode iz svetovne literature in dela naših klasikov. Ta primer naj bo svarilo tudi vsem drugim knjižnicam in knjigarnam, kjer zdaj pregledujejo zaloge svojih knjig, da se ne bo nikjer več ponovila podobna napaka. To pomeni, da morajo pri pregledu knjig sledovati strokovnjaki in ljudje, ki znajo knjige pravilno presojati in imajo do ljudskega imetja pravičen odnos. F.S.

Ali se vsega tega zavedajo tudi pri Slovenskem knjižnem zavodu? To bo treba ugotoviti takoj. Zakaj zdaj smo po naključju odkrili, da je ta zavod dobavljati vsaki papirnici »surovine«. Zadnja pošiljka teh »surovin« je prispela v Veče v četrtek dopoldne. Naložili so zorham kamion knjig, tako da so knjige cel padale s prepelnege voza. Te knjige so ležale v nekem skladišču kot ničredna šara in očitno jih nihče ni niti povohal na zunaj. Toda nele te knjige. Pozneje smo zvedeli, da je bilo že prej odposlanih več kamionov knjig v Veče, kjer so jih predelali v papir, ki je danes sicer silno potreben, a potreben je zato, da naše ljudstvo dobi knjige. Papirnica izdeluje papir in njena naloga nikakor ni, da bi uničevala kakovostne knjige. Naglašamo: kakor v osti e knjige, zakaj na kamionu, ki je v četrtek prispeljal »surovine« v Veče, so bile poleg ničredne blaga naložene tudi takšne knjige: Shakespearejeva »Zimska pravljica« o prevodu Otona Zupaničja, Gogoljev »Kveizore« (več sto izvodov), Čehova »Sosedje in druge novele« (vezano, približno 50 izvodov), M. Cervantesove »Tri novele«, Charlesa de Costeria »Ulenspiegel in Lam Dobrine«, dalje Balzacova, Molierejeva dela, Anatola Francea »Pinguinski otok« itd.; med domačimi deli pa: »Cankarjevo zborniko«, Jurčičevi zbrani spisi (IV. in V. zvezek vezana), »Zbrani spisi Simona Jenka«, »Zbrana dela Podlimbarskega«, dr. Ivana Prijatelja »Predhodniki in idejni utemeljitelji ruskega realizma« itd. itd. Poleg teh tudi številne strokovne knjige, ki jih danes manjka vsem panogam. To so torej »surovine«, ki jih pošilja Slovenski knjižni zavod vsaki papirnici.

PO ZAMENJAVI DENARJA V BOLGARIJI

Izjava Georgija Dimitrova o neosnovanih ugovorih nekih tujih diplomatov

Sofija, 14. marca (Tanjug). Predsednik vlade Georgij Dimitrov je dal predstavnikom tiska izjavo v zvezi z ugovori enega dela diplomatskega zbora v Sofiji, češ da je izdala bolgarska vlada v zvezi z zamenjavo denarja ukrepe, ki naj bi pomenili žalitev za tuje diplomatske predstavnike.

Predsednik vlade je izjavil, da so ukrepi v popolnem soglasju z mednarodnim pravom, posebnimi privilegiji in spoštovanjem predstavnikov diplomatskega zbora.

Na ugovor, da bi morali dovoliti tudi tujim državljanom dovoljenje za zamenjavo denarja, je predsednik vlade izjavil: Vsak se bo strinjal z nami, da je Bolgarija neodvisna dežela in da ne bo odstopala od svojih načel. Ze zdavnaj pozna mednarodno pravo določbo, po kateri nimajo tuji državljanji več pravice kakor domačini.

Sam incident, je izjavil nadalje Dimitrov, ki se je pripetil dopisniku

v dvehi, oziroma trih dneh jim je bila plačana ostala vsota.

Na koncu je predsednik vlade poudaril, da kršijo te nemale vsote, pridobljene na nezakonit način, zakon o trgovini s tujimi valutami, ki velja še iz leta 1925.

Planiranje v kmetijsko-strojni službi

Potreba planiranja kmetijske strojne službe se kaže v najožji povezavi s setevnim planom in sploh s kmetijsko proizvodnjo, na drugi strani pa zaradi uvajanja strojne službe, s katero bomo mehanizirali in racionalizirali kmetijsko gospodarstvo. Praktično pa se da izvesti planiranje strojne službe le tedaj, če sodelujejo pri tem vse panoge kmetijskega gospodarstva. Za same strojne postaje je prvenstveno, da poznajo kapaciteto pogonskih in obdelovalnih strojev in da vedo za obseg in vrsto dela. »Gustroj« kakor posamezne strojne postaje in brigade so prvi pogoj, ki jih je treba zagotoviti. Vse strojne postaje, ki jih je treba zagotoviti, so: traktorji, plugovi in ostali stroji. Težavnejši pa je drugi pogoj, ki ga bo treba čimprej uresničiti, da bo uspešno letošnje strojno obdelovanje. Udeleževanje kmetijske strojne službe obsega državni, zadrudni in privatni sektor. Vsak od teh je dolžan pred vsako sezono skleniti delovne pogodbe s strojnimi postajami in jim na ta način omogočiti planiranje njihovega dela.

Brez predhodne ugotovitve obsega in vrste dela, torej brez predhodnega kontrahiranja, je oteženo delo strojnih postaj, stroji so neenako in nezadostno izkoriščani, izgubljajo se dragoceni časi in proizvodni stroški se povečujejo. Letos imamo izkušnje iz lanskih napak pri kontrahiranju, ki so do sedaj onemogočale plansko delo strojnih postaj. Z odpravo teh napak na terenu, z naslednjim in čimprejšnjim kontrahiranjem bomo dosegli znatnejše uspehe in pospešili napredok našega kmetijstva.

Cepprav morajo služiti državna posestva za zgled vsemu našemu kmetijskemu gospodarstvu, so doslej delali marsikje napake v pogledu strojne službe. Poedini upravniki niso imeli razumevanja za sklepanje pogodb, ponekod se niso zanesli na traktorje in se zaradi takih pomislekov odpovedali strojni obdelavi. Na posestvih so si delali tudi probleme zaradi zaposlitve vprežne živine. Ta vzrok bo letos odstranjen, ker bo živina zaposlena pri obnovitvenih delih in delno mobilizirana za obdelavo zemlje v hribovitih predelih. Za letošnje pomladansko setveno kampanjo so državna posestva sklenila delovne pogodbe povsod tam, kjer je možna strojna obdelava. — Zadrudni sektor je v vprašanju kontrahiranja popolnoma izpolnil naloge že lansko jesen in tudi zdaj za pomladansko oranje.

Največje težave so še vedno pri sklepanju delovnih pogodb s privatnim sektorjem. Pravilno v to vključiti našega kmetja je naloga kmetijske strojne službe, vseh strokovnjakov in funkcionarjev, ki so zaposleni pri kmetijski proizvodnji na terenu in končno vseh naših političnih organizacij. Strojne postaje se morajo tesno povezati z ljudskimi odbori in njihovimi kmetijskimi referenti ter z množičnimi organizacijami. Predvsem je treba kmetu na sestankih s poučnimi predavatelji dokazati, da je strojna obdelava pot k napredku in k ceneni produkciji. Zatem pa se razložiti pomen sklepanja kolektivnih pogodb. Na teh sestankih je treba še posebej pokazati na pri-

mere, ko so ponekod mali kmetje strnili svoje njive v večje obdelovalne komplekse, kar neprimerno olajša in poenostavi delo s stroji. Take primere je imela strojna brigada v Dornavi, kjer so se kmetje odločili za skupno obdelavo s strojem.

Naši kmetje so se morali v mnogih primerih posluževati krav za oranje. Toda naporno oranje je škodljivo za mlečno produkcijo krav. Tudi to je treba prikazati kmetu, kot so se o tem že marsikje prepričali. V okraju Maribor-okolica si n. pr. kmetje nabavljajo večino krave mlekarike, ker zemljo obdelujejo s strojem, druge goveje živine pa ne potrebujejo.

S takimi stvarnimi dokazi je treba prepričevati kmetje in ga na ta način povezovati v splošen gospodarski plan. Letos so že marsikje dosegli mnogo večje uspehe kot v pretekli sezoni in to je dokaz, da prodira mehanizacija v naše kmetijstvo. Novomeški »Ustroj« poroča, da so v okraju Ormoželi presegli načrt sklenitve pogodb za pomladansko strojno oranje in se že približujejo svoji tekmovalni obvezi, ki je bila ekvivalentna kot »Gustroj« predloženi načrt. V splošnem pa so v Belj krajini letos sklenili s strojnimi postajami že 30—40% delovnih pogodb več kot lani. Tudi mariborski »Ustroj« je že presegel svoj načrt. Tako naj pospešijo svoje delo tudi v tistih krajih, kjer vlada še nerazumevanje do sklepanja delovnih pogodb, da bodo pripisovali po svojih močeh za čim boljše izvedbo letošnjega setvenega načrta.

V boj proti največjemu škodljivcu sadnega drevja, ameriškemu kaparju San José

Teža uničevalca našega sadnega drevja je vsi dobro poznano. V Evropo je bil prenesen po prvi svetovni vojni. Po do sedaj znanih podatkih je razširjen v Madžarski, Romuniji, v Avstriji, v nekaterih pokrajinah Sovjetske zveze, Portugalski, Španiji in v Italiji. V Madžarski so ga odkrili leta 1928, leta 1931 v Vojvodini in leta 1934 že v Prekmurju, kamor se je razširil prav gotovo iz Madžarske. Ker med zadnjo svetovno vojno niso bili proti njemu podvzeti nobeni obrambni ukrepi, se je razširil v mnogih predelih mariborskega okrožja, kjer je najbolj razvito sadjarstvo, v mestu Novo mesto na levem bregu Krke, v okraju Krško v nekaterih predelih na levem bregu Save, v Beli Krajini v nekaterih predelih ob Kolpi, v mestu Škofja Loka in nekaterih predelih mestnih četrti Ljubljane. Verjetno pa je razširjen še kje drugje. Iz navedenega sklepamo, da se ta zajedalec naglo širi.

V kakšni obliki se pojavlja, kako se množi in širi, kako se drevje z njim okuži, koliko škoduje drevju in s kakimi sredstvi ga uničimo, tu ne bomo podrobno navajali. O tem na zanimiv način piše knjižica »Ameriški kapar«, ki jo je napisal strokovnjak Stane Zorič in jo je pravkar izdal knjižnica »Kmečkega glasa«. Omenjena knjižnica vsebuje tudi dve uredbi, izdani od zveznega ministrstva za kmetijstvo že lansko leto o obveznem zatiranju škodljivcev, o boleznih sadnega drevja in o zdravstvenem pregledu sadja v notranjem prometu ter sadja, namenjenega za izvoz. Prinašamo le to, kar mora prav vsakega zanimati v zvezi z zatiranjem akcije tega zajedalca.

Če upoštevamo, da pridelamo v Sloveniji v dobrih sadnih letinah nad 12.000 vagonov sadja in da bomo izvozili v inozemstvo letno 2000 vagonov jabolk, potem nam postane jasno, kako veliko vrednost predstavlja sadjarstvo za naše narodno gospodarstvo. Tudi naše sa-

djarstvo bo vključeno v naš petletni plan. Zato ne moremo in ne smemo prepustiti ta del našega obdeljanskega narodnega bogastva uničevalni škodljivcu kot je omenjeni kapar San José. Napovedati mu moramo neizprosno boj. Letošnje obvezno čiščenje in škropljenje sadnega drevja mora biti izvedeno, kar je v interesu slehernega naprednega človeka. Sadje zavzema vedno pomembnejše mesto v naši prehrani, istočasno pa je tudi izvozni pridelek. Saj pa je vsakomur jasno, da le tista država gospodarsko uspeva, ki lahko izvažajo svoje pridelke, ne pa samo uvažajo. Sadje, ki bo okuženo s kaparjem San José, ne bo prišlo v poštev za prodajo niti doma, še manj pa za izvoz v inozemstvo. Oškodovan bi bil tako za težke milijone, ki jih tako potrebujemo pri naši obnovi.

Gled na gornje se ne smemo ustrašiti dela, ki se nam s to zatirano akcijo nalaga. S skupnimi močmi bo mogoče vse opraviti. V akcijo bodo posegli vsi aktivni LMS na vaseh, ki so to prevzeli kot obvezo za predkongresno tekmovanje. Tudi vse druge množične organizacije so dolžne pri tem sodelovati.

V akciji so dolžne urediti, ki jo bo izdalo ministrstvo za kmetijstvo in gozdarstvo LRS, sodelovati vse strojno-traktorske postaje z razpoložljivimi škroplilnicami. Prav tako so dolžni dati na razpolago škroplilnice vsi privatni lastniki. Glavna uprava kmetijsko-strojnih postaj porazdeli potem škroplilnice po načrtu, ki je predviden za izvedbo te zatirane akcije. Okrajni odbori, ki vodijo potom strokovnjakov te akcije, morajo stalno nadzorovati, kako poteka delo in so odgovorni za pravilno izvedbo ministrstvu za kmetijstvo.

Na sestankih, potom časopisja in brošur se naj prav vsak seznanji z važnostjo te akcije, pa njena izvedba ne bo delala težav. Tudi od izvedbe te akcije bo odvisen dvig našega gospodarstva.

Konferenca okrajnih načrtnih komisij končala svoje delo

Ljubljana, 14. marca.

Poročali smo že o konferenci zastopnikov okrajnih načrtnih komisij, ki se je začela v ponedeljek 10. marca. Konferenca je danes zaključila s svojim delom. Predavatelji so v teh petih dneh s svojimi referati seznanili udeležence z nalogami, ki jih imajo okrajne načrtno komisije, istočasno pa so nakazali vso gospodarsko problematiko, ki se pojavlja danes pri nas v zvezi s prehodom v načrtno gospodarstvo. Udeleženci, katerih je bilo preko sto, so pozorno sledili referatom in v plodni diskusiji nakazali marsikak problem, ki se je pojavil na terenu, in tako pripomogli k obojestranskemu razčiščenju trenutne gospodarske problematike.

Zaključno besedo na konferenci je imel tov. Turnšek, ki je govoril o odnosu planske komisije do ljudskih odborov. Poudaril je, da bodo stali ljudski odbori na čelu borbe za izvedbo petletnega plana v svojem območju. Načrtno komisije in načrtni uradi pa bodo tisti štabi, ki bodo načrte izdelovali, obenem pa tudi zbirali podatke o izvedbi načrtov. Načrtno komisije bodo torej vodile evidenco nad izvajanjem načrta, istočasno pa tudi evidenco nad vsemi gospodarskimi problemi, ki se pojavljajo na terenu. Nadalje je omenil, da se načrtno komisije ne smejo spuščati v podrobnosti, temveč morajo vselej napraviti načelne zaključke o »roblemu in te zaključke prenesti na ljudski odbor. Če bodo tako delali, bodo posamezni odseki ljudskega odbora videli v načrtni komisiji direktivni forum, in ne bodo med odseki in načrtno komisijo nikdar nastali kompetentni spori.

Direktive, ki prihajajo od zveznih organov iz Beograda ali od republikah iz Ljubljane, so načelna značaja. Ta navodila je treba preštudirati, se seznaniti z njihovim smislom in jih potem prenašati na teren v skladu s konkretnimi razmerami, kakršne vladajo na terenu.

ne pa jih mehanično prenašati, kakor se je doslej sem pa tja dogajalo.

Nadalje je tov. Turnšek omenil, da je bil do sedaj zaradi objektivnih pogojev stik med republiko načrtno komisijo in med okrajnimi načrtnimi komisijami premalo tesen. To bo treba v bodoče po-

praviti. Okrajne načrtno komisije naj se še naprej obračajo s pisnimi vprašanji na republiko komisijo. Toda v teh vprašanih naj komisije na temelju konkretnih dejstev zahtevajo predvsem načelne rešitve.

Po zaključnih besedah tov. Turnška je zastopnik načrtno komisije za okraj Celje-okolica pozval ostale komisije na enomesečno tekmovanje v izvedbi nalog, ki so jim bile na konferenci nakazane. Evidenco nad potekom tekmovanja bo vodila republiška načrtna komisija.

ODREDBA O PLAČILNIH ROKIH ZA DAVEK NA PROMET

Po 25. členu zakona o davkih in ker se je pokazala potreba

odrejam:

1. Podjetja, ki vodijo poslovne knjige, plačujejo davek na promet s proizvodi Narodni banki FLRJ na račun »davek na promet s proizvodi« št. 800.020 v petih dneh po preteku vsakega desetih dni glede na promet v teku preteklih 10 dni.
 2. Podjetja, ki imajo podružnice ali druge poslovavnice, po katerih poslujejo v raznih krajih na ozemlju ene ljudske republike in ki jim je odobreno plačevanje davka na promet s proizvodi v enem kraju, plačajo ta davek v 10 dneh in sicer glede na celotni promet zadnjih 10 dni. Če ta podjetja nimajo dovoljenja za plačevanje davka na promet s proizvodi v enem kraju, morajo plačevati glede na promet, ki so ga imela v vsakem kraju posebej, in sicer v rokih iz prve točke te odredbe.
 3. Podjetja, ki imajo podružnice ali druge poslovavnice, po katerih poslujejo v raznih krajih na ozemlju več ljudskih republik, plačujejo davek na promet s proizvodi glede na promet, ki so ga imela na ozemlju vsake ljudske republike posebej, v skladu s prvo oziroma drugo točko te odredbe.
- Desetdnevni roki iz te odredbe se računajo od 1. do 10., od 11. do 20. in od 21. do zadnjega dne v mesecu.
- Prenehajo veljati vsi predpisi, ki so v nasprotju z določbami iz gornjih točk. Ljudski odbori ne morejo podaljšati

podjetjem plačilnih rokov za davek na promet s proizvodi.

Ta odredba stopi v veljavo z objavo v Uradnem listu FLRJ.

(Iz kabineta ministra za finance FLRJ)

Odredba o ugotavljanju razlike akumulacije, ki ni obsežena v stopnji davka od prometa proizvodov

Zvezni finančni minister je izdal odredbo o ugotavljanju razlike akumulacije, ki ni obsežena v stopnji davka od prometa proizvodov, in navodilo za njeno izvajanje.

Odredba o ugotavljanju razlike akumulacije, ki ni obsežena v stopnji davka od prometa proizvodov, se glasi:

1. Člen. Razlika obče državne akumulacije pri proizvodih z enotnimi cenami, ki zaradi zaokroženja davčnih stopenj ni obsežena v stopnji davka od prometa s proizvodi, se plačuje v znesku, ugotovljenem v ceniku Zveznega urada za cene — za proizvode z enotnimi cenami, ki veljajo na vsem ozemlju FLRJ po cenikih federalnih uradov za cene — za proizvode z enotnimi cenami, ki veljajo na ozemlju posameznih ljudskih republik.
2. Člen. Ta odredba dobi veljavo z objavo v Uradnem listu FLRJ, izvajati pa se začne s 1. marcem 1947 po navodilu za izvajanje odredbe o ugotavljanju razlike akumulacije, ki ni obsežena v stopnji davka od prometa proizvodov.

Spomladni velesejem v Pragi

Češkoslovaška republika prireja svoj drugi povojni velesejem, ki bo trajal od 14. do 23. t. m. Jesenski velesejem je dosegel izreden uspeh in obiskali so ga številni tuji interesi. To je pripomoglo, da je zdaj češkoslovaška zasebna in nacionalizirana industrija še boljše udeležena na velesejmu z bogato izbiro blaga. Zaradi velikega povpraševanja po razstavnem prostoru, se bo razstavna površina povečala še za 2 paviljona. Velesejem bo podaljšani na deset dni, od katerih bosta prva dva dneva, in po potrebi še naslednje dopolne, namenjena samo pomebnim trgovskim interesentom in zlasti tujim obiskovalcem.

Češkoslovaške konzularne oblasti dajejo tujim obiskovalcem velesejma brezplačni potni list, češkoslovaške železnice pa nudijo polovično vozino na vseh progah.

Raziskovanje Skaderskega jezera

Prirodopisni muzej v Beogradu bo poslal na Skadersko jezero znanstvene odprave. Razen strokovnjakov iz prirodopisnega muzeja bodo pri odpravah sodelovali tudi drugi znanstveniki in člani biološkega inštituta na Cetinju. Vlada LR Srbije bo dala potreben kredit za letošnja znanstvena raziskovanja.

Skadersko jezero povzroča s svojimi stalnimi poplavlami velikansko škodo gospodarstvu Crne gore in ogroža zdravje okoliškega prebivalstva. Vprašanje izsuševanja tega jezera je eno najpomembnejših gospodarskih vprašanj LR Crne gore. To vprašanje bodo verjetno začeli reševati v najkrajšem času.

Namen znanstvenih odprav ni samo proučevanje rastlinskega in živalskega bogastva Skaderskega jezera, ki je še zelo slabo raziskano, ampak tudi proučevanje možnosti izkoriščanja zemljišča, ki ga bodo dobili z izsušitvijo jezera.

KRATKE VESTI IZ VSE DRŽAVE

Nov most čez reko Cetinje. Nemei so ob umiku podrli železni most na pomembni cesti Split—Mostar, in sicer v Biatu. Za maja 1945 so ljudske oblasti začele graditi betonski most s kamenitimi oporniki, ki je eden najlepših mostov v naši državi. V začetku tega meseca je bil most izročen prometu.

6.298.176 kg sadja in 3.598.156 kg povrtnine je odkupilo podjetje »Vojar« lani. To podjetje, ki ima sedež v Beogradu, deluje na področju LR Srbije in ima razporedeno omrežje svojih podružnic in odkupnih postaj po vsej ljudski republici. Skupno deluje 112 odkupnih postaj. Lani je podjetje opravilo ogromno nalogo, kar je razvidno iz številk o odkupljenih pridelkih.

Tudi v LR Bosni in Hercegovini se začne stavbna sezona 1. aprila. Nedavno je bila konferenca zastopnikov ljudskih oblasti in sindikatov o novi stavbni sezoni. Sklenili so, da bodo opravili vse priprave za novo sezono do 20. t. m. Organizirali bodo tekmovanje med stavbnimi podjetji za znižanje stroškov in večjo kakovost dela.

Na Kosovem in v Metohiji že sejejo jaro žito. Zemlja se je med sončnim vremenom v zadnjih tednih že dobro osušila, tako da je mogoče oranje in da so že lahko začeli sejati jaro ječmen in oves. Prejšnje čase niso pridelovali ječmena v Kosmetu. Zemljo obdelujejo brigade strojno traktorskih postaj. Kmahu bodo začeli sejati tudi jaro pšenico.

Uspehi ladjedelnic v Apstinu. Delovni kolektiv te ladjedelnice je bil zmagovalec lanskega prvomajskega tekmovanja. Izdelal je več ladij: »Kosmaja«, »Kozarac«, »Cere«, »Strbac«, »Majevica« itd. Tudi po končanem prvomajskem tekmovanju je delavstvo marljivo izpolnjevalo svoje naloge. Zdal je delovni kolektiv prevzel nove obveznosti, med drugim, da bo popravil več plovnih objektov 15 dni pred določenim rokom.

Uspešna kampanja za pogozdovanje v Dalmačiji. Začela se je 1. februarja in bo trajala do konca tega meseca. Kako uspešna je bila propaganda za pogozdovanje, je razvidno iz tega, da je bilo v prvih desetih dneh razdeljeno 200.000 sadik ali 80% po načrtu določenih sadik za pogozdovanje v tej kampanji.

Velik trgovski parnik »Bihač« so popravili v reški ladjedelnici. Ta ladja je bila med vojno predelana v vojno ladjo in so jo zdaj v treh mesecih povsem preuredili. Parnik je namenjen za potniški promet in je že odplul na svojo prvo vožnjo.

Ustanovitev arbitražnega sveta (razsodišča) pri zveznem ministrstvu za industrijo. Naloga tega sveta je reševati lastniške spore med državnimi ustanovami in državnimi industrijskimi podjetji vsedržavnega pomena. Svet je pristojen tudi za reševanje lastniških sporov med zadrugami, zadrudnimi ali zasebnimi gospodarskimi podjetji ali zasedbenimi pravnimi osebami, če je za to določena pristojnost s pisмено pogodbo.

Karlovska tovarna čevljev bo izdelala 11.700 parov čevljev za graditelje mladinske proge. Delovni kolektiv se je obvezal, da bo izpolnil to nalogo namesto do 1. aprila do 25. t. m.

Podjetje za dviganje ladij. Med vojno je bilo ob naši morskoli obali potopljenih okrog 800 raznih plovnih objektov. Nekateri so bili tako poškodovani, da jih ne kaže več dvigati, številni bodo pa še lahko služili naši trgovski mornarici. Ladje in druge plovnice, ki so še primerni za popravilo, dviga podjetje za reševanje ladij. Njegova naloga je zelo težavna, zlasti še, ker nima dovolj primernih tehničnih pripomočkov. Do konca lanskega leta je podjetje rešilo 450 plovnih ustanov. Dviganje ladij letos spada v okvir našega splošnega gospodarskega plana.

V zagrebški tovarni se je začelo serijsko izdelovanje induktorskih telefonov. Izdeloval jih je začela tovarna »Rade Končar«. Potreba po teh telefonskih aparatih je bila po vsej državi zelo velika. Prejšnje čase smo jih uvažali vse iz tujine. Delovni kolektiv je premagal vse začetne težave in pokazal mnogo iznajdljivosti. Da bi bili aparati čim boljki, so naredili številne poskuse in zbrali vse potrebne podatke o vrstah in kakovosti materiala, ki so ga dajale naše tovarne, med njimi tudi jeseniška jeklarina.

Nabiranje zdravilnih zelišč v naši državi. Po vojni so začeli pri nas posvečati veliko pozornost nabiranju zdravilnih zelišč, ki jih je mnogo skoraj po vsej državi in so bile doslej prav za prav neizkoriščene. Nedavno je inštitut za farmakognozijo začel izdajati časopis, žig naroga je, pospeševati nabiranje zdravilnih zelišč, poučevati nabiralec ter opozarjati, katera zelišča kaže predvsem nabirati. Kaseta se imenuje »Lekovito bilje« in izhaja mesečno v Beogradu.

Tudi v tovarni zdravil »Pliva« v Zagrebu so uvedli norme skoraj v vseh oddelkih, tako da dela 60% delavcev po normah.

Glavni načrt za zaščito pred poplavi v Vojvodini. Ze lani so opravili veličika regulacijska dela pri vojvodinskih rekah. Za letošnja dela je bil izdelan glavni načrt, ki je že odobren. Po tem načrtu so poplavna področja razdeljena na posamezne vodne uprave. Na področje vsake uprave je glavni vodja zaščite pred poplavami direktor vodne uprave, ki je odgovoren za vso organizacijsko delo. Vsa zaščitna dela pred poplavami so skrbno organizirana in pri njih sodelujejo v največji meri ljudske oblasti in množične organizacije.

Zgraditev velike apnenice v Ozlju pri Karlovcu. To bo moderno urejen obrat z zmogljivostjo 8—10 vagonov apna na dan. Poslopja bodo začeli graditi že v tej pomladi.

Fizkulturni dan 1947

Letos bo poleg raznih crossov, Titove štafete in množičnega tekmovanja za fizkulturni znak, najpomembnejša fizkulturna manifestacija Fizkulturni dan 1947. Ta dan bomo praznovali z izbranimi nastopi po vseh okrajih. Nastopi bodo v juniju ter bodo na njih nastopale množice mladih fizkulturnikov vseh družet in aktivov. V Beogradu bo istočasno centralni fizkulturni nastop in parada, na katerih bodo sodelovale delegacije fizkulturnikov vseh ljudskih republik.

Najvažnejši pomen in naloga okrajnih fizkulturnih prireditev je mobilizacija novih desetletsocev v vrste aktivnih fizkulturnikov, ki se bodo s fizkulturnim udejstvovanjem fizično in duhovno utrjevali in še z večjim elanom izvajali petletni plan. Vključevanje v organizacijo ne pomeni samo enkratno množično manifestacijo, temveč mora ravno »a prireditve tega dne nositi pečat poglobljene in vrednega dela naših družet in aktivov, kajti le tako delo lahko ustvari potrebna fiziološka pogoja za udarniške podvige pri industrializaciji in elektrifikaciji. Poleg tega pa omogoča neposredno izvedbo prireditev, ki presegajo improvizacijo. S tem bomo prešli od preproste manifestacije v naših množičnih prireditvah, tekmovalnih (celo pri tekmah za fizkulturni znak) k redni splošni vadbi in vadbi vseh športnih panog. Del vadbenega programa vseh fizkulturnih panog mora biti posvečen programu fizkulturnega dneva, saj bo prav Fizkulturni dan praznik fizkulturnih panog. Program tega dne bo vseboval množična tekmovanja vseh družet, sindikalnih, vseh in šolskih aktivov v že razpisanim kompleksnem tekmovanju. Na teh tekmah bomo dobili naše prve okrajne prvake, ki se bodo v nadaljnjih nastopih borili za naslov najboljšega fizkulturnega aktivna v državi. Manifestacijski del programa pa bo obsegal parade vseh fizkulturnikov iz vseh vrst športov in množične nastope.

Parada bo manifestacija nad poletom in enotnostjo našega fizkulturnega gibanja ter povezanosti fizkulture z življenjem delovnega ljudstva. Obenem bo tudi izraz kvalitativnega napredka našega športa. V paradi bodo nosili pestre zastave, slike naših voditeljev in grbe. Vsebovala bo različne formacije vseh fizkulturnih panog, ki se goje v okraju, prestopljena med pohodom, spremljana z gibi ali lažjimi vajami, simbolične piramide, telovadbo na raznih orodjih itd. Raznobarvna oblačila fizkulturnikov bodo še bolj poživila harmonično pestrost defileja.

Vsebinsko množičnih nastopov bodo tvorile množične proste vaje, simultani

lahkoatletski nastopi, vaje na orodju in ekshibicijske igre kot n. pr. nogomet, košarka itd.

Uprave vseh družet in aktivov, kakor tudi vsi fizkulturniki morajo takoj pristopiti k vadbemim pripravam za izvedbo celotnega programa tega dne. Največji in najslovesnejši bo centralni fizkulturni nastop v Beogradu. Na njem bodo sodelovali najboljši fizkulturniki in fizkulturnice posameznih ljudskih republik in bo predstavljali enotno kvalitativno stanje naše fizkulture. Za vsakega fizkulturnika, ki bo na tem nastopu zastopal fizkulturo naše republike, bo to velika čast in odlikovanje.

V paradi bomo pokazali tipične značilnosti naše republike in športnih panogah, ki so pri nas tako rekoč doma, to je smučanje in planinstvo. V defileju bodo korakali najprej gorenski planšarji, za njimi planinci in alpinisti v originalnih opremah in končno v starinskih nošah smučarji z Blok, zibelke našega smučanja. Po zaslugi tov. ing. Bloudika bomo lahko klub »neugodnim snežnim prilikam« smučali po beograjskih ulicah, a naši najboljši drsalci pripravljajo presenečenje s posebnimi Bloudikovimi drskalkami, s katerimi bodo izvajali like na tlaku med samo parado. Formacijo bo zaključila skupina fizkulturnikov in fizkulturnice v paradnih oblekah z uvezeni narodnimi motivi.

Naš nastop bo v uvodnem delu s simboličnimi vajami prikazal drsanje in smučanje ob spremljavi Čajkovskega valčka, s temeljnim motivom dviganja ljudskega zdravia in obrambne pripravljenosti. Temu bo sledila preurejena Murnik-Gregorkova telovadna kompozicija: »V boj za svobodo« na narodne in partizanske napeve.

Na večernih akademijah na trgu sredi Beograda bomo sodelovali z izbranimi točkami, katere pripravljajo Zavod za fizkulturo v Ljubljani, FD »Enotnost« iz Ljubljane ter FD iz Celja, Maribora in Jesenic.

Pred odhodom v Beograd bomo lahko videli vse naš program v Ljubljani na desetdnevni skupni vadbi naših fizkulturnikov. V Beogradu bo za fizkulturnike organizirano posebno taborišče, kjer se bodo zbrali fizkulturniki iz vse države že teden dni pred nastopom.

Vztrajna in disciplinirana vadba je najvažnejša naloga »seh fizkulturnikov in fizkulturi« ic, ki nas bodo zastopali v Beogradu, in predpogoj našega uspešnega nastopa. V vseh pripravah za »Fizkulturni dan« pokazimo do čela v naši fizkulturi tisti del v odnos, s katerim dosegamo tolikane uspeha v obnovi in izgradnji.

„Izvestija“ o Trumanovem govoru v kongresu

AMERIŠKA FINANČNA POMOČ GRČIJI dokazuje bankrot fašističnega režima

Moskva, 14. marca. (Tass.) »Izvestija« komentirajo v uvodniku Trumanov govor v kongresu in pišejo:

Ameriški kongres vabijo, naj na en mah odobri dvoje »dobrih delc«: reši Grčijo notranjih nerodov in plača stroške za »modernizacijo« Turčije, od katere je baje odvilen nadaljnji obstoj te dežele.

Izven dvoma je, da je prošnja, ki jo je poslala Tsaldarisova vlada Združenim državam, presenetljiv dokaz o polomu notranjepolitičnega režima v Grčiji. Toda ne gre samo za grške monarchiste in njihove prijatelje, ki jih predstavljajo članom ameriškega kongresa kot direkt- članom potomce legendarnega Leonida, branitelja Termopila.

Zelo dobro znano je, da so britanske vojaške oblasti do danes resnični gospodarji v Grčiji. Od leta 1944 so britanske čete na grškem ozemlju. Na Churchillovo pobudo je prevzela Velika Britanija odgovornost za »ustalitev« političnega stanja v Grčiji. Angleške čete niso prinesle v oslabiljeno Grčijo miru in pomirjenja, kar je ta tako zelo zaslužila.

Govor ameriškega predsednika gre molče preko tega vprašanja. Ni težko razumeti vzroka te obzirnosti, kajti ZDA nehoje kritizirati britanske prakse, ker hojejo slediti britanskemu vzgledu.

Iz Trumanovega govora je razvidno, da ZDA nimajo namena spreminjati linije britanske politike, ki se izvaja v Grčiji. Ameriška vlada nikakor ne nametava v grškem vprašanju zavzeti stališča, ki bi ga mogli pričakovati od članece ZN. V Washingtonu kratkotalno no-

čejo upoštevati obveznosti, ki jih je prevzela vlada ZDA z vstopom v organizacijo ZN.

Truman ni niti smatral za potrebno, da bi počakal na rezultate dela komisije Varnostnega sveta, ki je bila posebej poslana v Grčijo zato, da razčisti položaj na licu mesta. Ameriški predsednik je zaman opozarjal, da »so ZDA prevzelo vodilno vlogo v ustanovitvi organizacije ZN«. Truman ni upošteval niti mednarodne organizacije niti suverenosti Grčije. Kaj bi dejansko še ostalo od grške suverenosti, ko bo »ameriško vojaško in civilno osebje« obremenjevalo grško vlado in ko bo to osebje začelo delati s pomočjo 650 milijonov ameriških dolarjev?

Prva žrtev te tuje »zaščite« Grčije bosta suverenost in neodvisnost te dežele. Po junakiški borbi, ki jo je prestalo za svojo neodvisnost in svobodo, grško ljudstvo ne zasluži tega. Grško ljudstvo, ki je že toliko prestalo, je v nevarnosti, da bo izmenjalo »gospodarja — Angličoj za drugega« »gospodarja — ZDA«. S kakršnimi koli pretvezami pričrjavajo Ameri- cani svoja stremeljenja po gospodstvu v Grčiji, nemožeje je opravičiti ta stremeljenja z obrambo svobode in neodvisnosti grškega ljudstva.

Ameriški argumenti o potrebi, da se pomaga Turčiji, se sklicujejo na nevarnost za integriteto turškega ozemlja, čeprav niče in nič ne ogroža te integritete. Ameriška »pomoč« Turčiji ima očitno namen podrediti to deželo kontroli ZDA. Potem pa bo nemožeje govoriti o neodvisnosti turške zunanje in

notranje politike, ker bo ta politika podrejena ameriški imperalizmu.

To odkrito priznavajo številni ameriški komentatorji. »New York Times« komentira Trumanov govor v kongresu in s poveljevalnimi besedami označuje ta dogodek v skladu za »dobo ameriške odgovornosti«. Toda, vprašujemo se, v čem je ta »ameriška odgovornost«, če no v zakrinkanju ekspanzionističnih načrtov? Modrovanja o temi, da imajo ZDA poslanstvo rešiti »Grčijo in Turčijo pred ekspanzijo« tako imenovanih »totalitarnih držav«, niso nova. Hitler se je prav tako skliceval na boljševike, kadar je hotel pripraviti pot k aneksiji. Danes si hojejo podrediti Grčijo in Turčijo ter skušajo prirčiti svoje lastne ekspanzionistične načrte z blebetanjem o »totalitarnih državah«.

Trumanov govor je pritegnil pozornost širokih slojev javnega mnenja tako v ZDA kot v inozemstvu. Naletel je na ostro kritiko v kongresu samem. »Izvestija« citirajo izjave senatorjev Taylorja, Johnsona, Peppera in mnogih drugih ameriških politikov ter zaključujejo:

Stojimo pred novim vmešavanjem ZDA v zadeve drugih držav. Pretenzije ZDA po vodilni vlogi v mednarodnih zadevah rastejo vzporedno z apetitom zainteresiranih ameriških krogov. Toda ameriški državniki, ki se udeležujejo v novem zgodovinskem položaju, pozabljajo, da so nekdanje metode kolonizatorjev že zastarele in obojene na neuspah. To je predvsem šibka stran Trumanovega govora.

Pravda o mirovni pogodbi z Nemčijo

Moskva, 14. marca. (Tass.) »Pravda« objavlja članek Jurija Zukova z naslovom »Mirovna pogodba z Nemčijo ali enostranski diktat?«, v katerem piše avtor:

Sovjetska delegacija, ki se drži splošno priznane prakse mednarodnega zakona, je predlagala, naj bi dokument, ki ga pripravljajo Svet zunanjih ministrov imenovali »mirovno pogodbo z Nemčijo«; delegacije ZDA, Velike Britanije in Francije pa so zahtevale, da jo imenujejo »mirovna pogodba z Nemčijo«.

Zakaj so predstavniki ZDA, Velike Britanije in Francije tako trdovratno zahtevali, da bi ne glede na splošno mednarodno prakso dokument, ki ga tokrat pripravljajo, imenovali »mirovna pogodba z Nemčijo«? Sovjetski delegat Višinski je na sestanku pomočnikov zu-

nanjih ministrov prepričljivo dokazal, da prepis »z« ali »za« Nemčijo ni na noben način abstraktnega filozofskega znanja. To je načelni spor, ki se tiče bistva stvari. Stvar je v tem, če bodo zavezniški in Združeni narodi zopet podpisali mirovno pogodbo z Nemčijo, ali če bodo izdelali nekaj enostranskega akta, ki bo, da uporabimo ne preveč fini izraz britanskega delegata Sira Williama Stranga, »vsiljen Nemčiji«.

Ko je predlagal, da naj Svet zunanjih ministrov pripravi pogodbo z Nemčijo, pogodbo z zavezničnimi in Združenimi narodi ter Nemčijo, je sovjetska delegacija nastopila za izpolnjevanje načel, ugotovljenih v poldnevskih sklopih. Svet zunanjih ministrov je v Potsdamu dobil nalogo pripraviti mirovno pogodbo za Nemčijo, toda edino možna oblika te mirovne pogodbe more in sme biti mi-

rovna pogodba z Nemčijo. Samo po sebi je razumljivo, da to na noben način ne pomeni, da je mirovno pogodbo z Nemčijo samo možno izdelati le, če je v Nemčiji ustanovljena demokratična centralna vlada. Dolg presedeek lahko loči pripravo mirovne pogodbe in njen podpis. Seveda pa mora Svet zunanjih ministrov za pripravo mirovne pogodbe imeti jasne in točne pogoje. Njegova dolžnost je, pripraviti mirovno pogodbo in ne nek drug enostranski akt, zakrinkan s približno in nerazločno frazo »mirovna pogodba«, kar tako vztrajno zahteva delegacija ZDA.

Ne enostranski akt, temveč resnična mirovna pogodba z Nemčijo, more predstavljati edino možno obliko čvrste mirovne pogodbe, kajti samo v tem primeru bo Nemčija odgovorna za izpolnjevanje zahtev in pogojev pogodbe.

Reakcionarne stranke v zapadni Nemčiji skušajo pod izgovorom federalizma razkosati Nemčijo

Berlin, 14. marca. Dopisnik Tanjuga poroča: Nemško demokracično časopisje piše, da predstavljajo vesti, ki v zadnjem času prihajajo iz Gornjega Palatina, Bavarske, Porenja in južnega Württemberskega, signal nevarnosti za emotnost Nemčije. Tako se je zvečelo, da je bavarski svetovalec pri pokrajinski vladi Mesner pričel zbirati podpise za akcijo, ki ima namen, formirati »donavsko federacijo«. Znano je, da so prvi pričetnički te akcije bavarski minister dr. Hundhammer, predsednik pokrajinske bavarske skupščine dr. Herlacher in državni sekretar dr. Pfeiffer.

»Neues Deutschland« piše, da je popolnoma jasno, da se skriva izza načrtov »donavski federacije« desno krilo krščanskodemokratske unije, ki baje želi ustvaritev federativne Nemčije, obenem pa jo hoče le razkosati. Tako zvana »porenjska unija« zahteva ustanovitve »neodvisne porenjske dr-

žave« na krščanskodemokracični bazi. Ta »neodvisna država« bi bila v carinski uniji s sosednjimi zapadnimi pokrajinami, v prvi vrsti pa s Francijo.

Krščanskodemokr. unija v Württembergu — Hohenzolernu, ki se ji je posrečilo dobiti v skupščini te male pokrajine večino, je pravkar objavila svoj načrt ustave. Krščanska demokracija, ki se sklicujejo na »nacionalne posebnosti« prebivalstva južne Württemberske in Badenske, odklanjajo predlog socialistov in komunistov o sprejetju ustave severne Württemberske-Badenske z namero, da preprečijo spojitve teh dveh pokrajin. Vodstvo krščanskodemokratske unije je sprejelo načrt ustave, ki ga je izdelal profesor Nithammer, ki je bil v dobri nacističnega režima sodni svetnik. Osnovni člen te ustave se glasi:

»Državna oblast ne izvira iz naroda, temveč je narod nositelj državne oblasti«. Vsa oblast pa izvira »od Bo-

ga«. Nič manj niso reakcionarni tudi ostali člani tega načrta nstave, kot na primer tale: »Vlada ni odvisna od zupanja pokrajinske skupščine. Vlada predstavlja izvršino, skupščina pa zakonodajno telo.« Iz takšne popolne izločenosti izvršne in zakonodajne oblasti jasno izhaja, da od ljudstva izvoljeni parlament ne bo imel niti najmanjših pravic, da kontrolira izvajanje zakonov, niti da bi nadzoroval delo vlade. Vlado, ki bi ostala na oblasti kljub nezaupanju, ki bi ji bilo izraženo, ne moremo označiti drugače kot diktaturo. To še bolj potrjuje neki člen te ustave, ki predvideva uvedbo položaja predsednika država, ki bi imel v slučaju »izredne nevarnosti« pravico prevzeti oblast v svoje roke.

List »Neues Deutschland« pravi, da ni le slučajno, da so borci te ustave, kakor tudi »porenjske« in »donavske federacije«, prav sedaj ob moskovski konferenci, pričeli razpihovati ogenj partikularizma. List pripominja, da razbijalni enotnosti mobilizirajo svoje sile, da bi razkosali Nemčijo, a fronta za enotnost Nemčije se vedno bolj krepi.

Gostovanje mariborske drame v Ljubljani

(Eugene O'Neill: Strast pod brestii)

V tem tednu je gostoval v Ljubljani dramski ansambel mariborskega narodnega gledališča z O'Neillovo dramo v treh dejanjih »Strast pod brestii«. Za ljubljansko občinstvo je bilo vsakokratno gostovanje mariborskega gledališča lep dogodek. Tega gostovanja pa smo veselili tem bolj, saj je to prvo gostovanje mariborskih igralcev po osvoboditvi. Ker je v mariborskem ansamblu precej novih, prej neznanjih imen, je to gostovanje vzbudilo živo zanimanje med ljubljanskim občinstvom in domačimi igralci.

Mariborski ansambel je nastal iz nekaterih bivših mariborskih igralcev, ki se jim je pridružil nekaj bivših ljubljanskih. Nekaj igralških moči je prišlo iz partizanov, nekaj pa iz bivše Žižekove skupine. Režiser Žižek je namreč vodil pred vojno nekaj let samostojno igralsko skupino poštvovalnih in talentiranih, a nepoklicanih igralcev, ki so se zdaj po večini vključili v mariborski ansambel, kar jim v vsi Jugoslaviji ni bilo mogoče.

Jasno je, da ta ansambel danes še ni dlita celota, da še ni enoten in uravnotežen v igralskem izrazu. Premalo časa je preteklo, da bi se mogli vsi ti različni elementi spojit v skladno celoto. Toda živ odnos do dela, čut odgovornosti, razumevanje in volja, vse to je pripomoglo, da se že sedaj kažejo obrisi homogenega umetniškega kolektiva. Zdi se, da v tem pogledu mariborski ansambel prednjači.

Mislím, da ob tej priliki ne kaže podrobneje razpravljati o avtorju, niti ne

o dramu kot taki, to tudi zato, ker smo v tej sezoni tudi na ljubljanskem odru že videli eno O'Neillovo dram in sicer »Ano Christie«. »Strast pod brestii« je brez dvoma odsko učinkovito delo in nudi režiserju, kakor tudi igralcem velike možnosti. Vsebinska pa ima poleg dobrih tudi svoje slabe strani. Zato pri današnjem občinstvu ne more imeti prevelikega odziva.

Mariborsko gledališče je uprizorilo to dramo lansko leto v času agrarne reforme. To gotovo zaradi tega, ker je v tej dramu razgaljen lastninski čut, strast po lastnini, v vseh svojih strahotnih oblikah in posledicah. Vendar pa je prizor, ko ubije Abbie svojega otroka, tako okreten, da je že nekoliko odvraten. Ni brez podlage, da smatrajo nekateri O'Neill za brutalnega dramatika. Slaba stran te drame je tudi v tem, da v ljudeh, ki nastopajo v tej dramu, ni skoraj nič pozitivnega. Saj se zdi, da kljub puritanstvu ne občutijo skoraj nikakih moralnih vezí drug do drugega, čeprav vemo, da si je vsaka še tako primitivna družba ustvarila neke moralne obveznosti, saj bi bilo sicer vsako sožitje ljudi nemožeje. Tu pa vlada samo strast, zavist, pohlep, sovraštvo in zločin. Pomanjkanje pozitivnih lastnosti ljudi v tej dramu pa zmanjšuje ceno tega sicer odsko učinkovitega dela.

Režiser Žižek je skušal do neke mere ta nedostatek ublažiti. Značilna zato je interpretacija konca. Prizor, ko odhaja Abbie Eben v zapor, izzvini tako, kot

da sta se zaljubljenca v ljubezni prečiščila in našla pot v novo življenje. Toda, če pomislimo, da je zahtevalo to očičenje strašen zločin (umor otroka), postane ta interpretacija vendar nekoliko problematična.

Občuti pa se, da je režiserjev prijem vse premalo moški in trd. Manjka pravega občutja moči in moškosti, ki mora nujno prevečati to dramo, da ne izgubi na verjetnosti. Sicer ni pogojev za tako silne strasti, ki vodijo do zločina. Tudi je režiser premalo približal uprizoritvev okolju in času, v katerem se zgodba vrši. Vsako odsko delo obdrži svoje smiselnošl, če je pogojeno v okolju in dobi. Tako v kostumih (ki so sicer v barvah prijetni, razen Abbieine obleke v 3. dej., ki s svojo belino vpliva nekoliko valjivo) kot v kretnjah in igri sloh, vse premalo čustimo Ameriko 1850. leta. Divji zapad in vsa Amerika si je privzgojila poseben način obnašanja, ki se izraža v zunanjih mirnosti tudi v najtežjih situacijah. Vaško kriljenje z rokami, vsako hlastanje velja tam za smešno. To je tista zavestno gojena flegmatičnost na znanj, ki se očituje v kretnjah, mimiki in govorjenju. Vsega tega v uprizoritvi ni čutili.

Vrlino Žižekove režije pa so v jasnosti občutij, misli in situacij. Tako kot posamezni prizor so tudi situacije smotrene, precizne in zelo učinkovite. Zgradba drame je dognana, prizori so pretehtani in pravilno komponirani v celoto. Žižek je režiser, ki neprestano išče novih izraznih možnosti. V tem iskanju je smel in — simpatičen. O marsikaterem njegovem domisleku bi se dalo debatirati, vendar se je Žižek izkazal kot režiser lepih kvalitét, ki pozna oder.

Sceno sta izdelala na podlagi režiserjeve zamisli arh. Maks Hlad in Vlado Rijavec. Enotno, a razčlenjeno pozorišče nudi igralcem mnogo možnosti za

FIZKULTURA

Iz Planice

Rateče-Planica, 14. marca. Naši skakalci, ki so se po petih letih prvi spustili z velike planiške skakalnice, so dosegli do 80 m dolge skoke; torej dalje od vseh povojnih tekmovalci. American Lenemair in Norvežan Kangsgaard sta dosegla od sedaj 73 m dolga skoka.

V četrtak je skočil Finžgar Rudi 80 m, Razinger Alojz 76 m, Mežik 75 m, Kor-

dež 70 m, Rožič 69 m in Javornik 65 m. Vsi skakalci, ki so bili pri doskoki na državnem prvenstvu nekoliko nesigurni, skakajo sedaj zelo sigurno in pogumno. Vse daljave so dosegli s skrajšanim zaletom. Večraj skakalci niso trenirali, ker je dopoldne deževalo in je bila skakalnica premalo trda v doskočišču.

Danes ali jutri zjutraj bodo prispeli v Ljubljano švicarski tekmovalci.

Uspehi naših teniških igralcev na turnirju v Kairu

Naši teniški igralci Mitič, Punčec in Palada so se udeležili velikega mednarodnega teniškega turnirja v Kairu. Mitič je v igri mešanih parov prišel v polfinale, ker je zmagal nad parom Širkok-Gray z rezultatom 6:0, 6:3. Mitičeva partnerka je bila Angležinja York. V posameznih igrah je Punčec premagal Koena z rezultatom 5:7, 6:3 in 7:5. S tem je prišel v četrtfinale. V četrtfinalu je slovit Kochet premagal našega igralca Palada z rezultatom 3:6, 8:6 in 2:6. To je bila najlepša igra turnirja, v kateri je bil Palada med celo igro enakovereden nasprotnik in včasih tudi boljši.

Odhod alpskih smučarjev na Šar planino

Za državno prvenstvo v smuku in slalomu ozir. v alpski kombinaciji na Šar planini v Makedoniji od 21. do 23. t. m. so se poleg smučarjev iz Jugoslavije prijavitli tudi Madžari, Romuni in Bolgari. Največinske bodo na prvenstvu zastopani tekmovalci Slovenije. Za tekmovalce na Šar planini je prijavljeno zastopstvo 32 članov, 27 mladincev in 11 članice. Tekmovalce bo vodil Stane Predalič. Iz Ljubljane odpotujejo v soboto 15. t. m. zvečer z brzovlakom in bodo prišli v ponedeljek na Šar planino.

Delo fizikulture zadruga v Zagrebu

V začetku lanskega leta je bila v Zagrebu ustanovljena fizikultura zadruga. Ta zadruga oskrbuje fizikulture aktivne z dobrimi in cenovnimi športnimi rekviziti. Z domačo proizvodnjo je zadruga rešila fizikulture aktivne odvisnosti od uvoza. V svojem dosedanjem delu je dosegla pomembne uspehe. Na koncu leta 1945 je imela 129 članov — fizikulture društev s 195 deleži. Od začetka leta 1947 je bilo sprejetih 13 novih članov s 24 deleži. Zadruga nabavlja material in izdeluje športno opremo in rekvizite za vse panoge fizikulture v svoji delavnici. Doslej so izdelali 8 čolnov za veslanje. Med temi sta dva regatna akifa. Drugi čolni pa so preklone gradnje. Zadruga bo izdelala za to sezono še 20 čolnov in 200 vesel.

Prvenstvo SZ v umetnem in hitrostnem drsanju

V Moskvi je končalo zvezno prvenstvo v hitrostnem drsanju. Marija Isakova iz »Dinam« in Ivan Anikanov iz »Spartak« sta postala prvaka v drsanju. Znaní svetjski športnik Igor Ipolitov si je pridobil poleg svojega imena prvaka ZSSR v kolezarstvu še častni naslov najboljšega tekača v hitrostnem drsanju SZ, kajti zmagal je na 10.000 m. Progo je pretekel v 18. min. 33 sek.

Med drsalčkami SZ je na prvem mestu Zoja Hoščevnikova, ki je postala prvakinja na progi 1000 m. V Gorkem je bilo zaključeno prvenstvo ZSSR v umetnem drsanju v ženski skupini. Lanškoletna prvakinja Grantljinja in bivša prvakinja Paduri sta imeli resno nasprotje v Juliji Katanovi iz Moskve, ki je tudi preprčljivo zmagala. Med moškimi si je osvojil prvenstvo lanškoletni prvak Orlov iz Leningrada.

Na Uralu je tekmovalo več kot 200 športnikov Rdeče armade za prvenstvo oboroženih sil ZSSR v smučanju. Pri tem zmagala ekipa iz Moskve. Zmagala je ekipa uralskega vojaškega okrožja. Od posornikov je zmagal predstavnik uralskega vojaškega okrožja Turkov. Postal je prvak oboroženih sil tudi v skokih.

Današnji in nedeljski program

V Planici: Training naših najboljših skakalcev na veliki skakalnici (ob primernih vremenskih razmerah). Jutri začetek mednarodnega tedna smučskih poletov in štafetni tek za prvenstvo Slovenije s startom ob 9. uri.

V Ljubljani: V soboto 15. t. m. ob 18.15 v dvorani na Taboru začetek prvenstva Ljubljane v košarki, v nedeljo nadaljevanje igranja ob 10. uri. — Na prvenstvu bo sodelovalo 7 moških in 2 ženski ekipi.

Namizno teniški turnir FD »Enotnosti« na Taboru ob 18.30.

Zadnje tekmovanje za fizikultureni znak v pohodu po snegu namesto smučanja iz obvezne skupine za tekmovalce vseh društev s startom in ciljem pred Narodnim domom. Začetek ob 15. uri, v nedeljo ob 16. uri.

Smučarsko tekmovanje za fizikultureni znak FD Triglava za vsa društva na Šišenskem hribu. — Zbor tekmovalcev in funkcionarjev ob 8.30 pri »Kamnitih mizih«.

Akademija FD Triglava, 16. t. m. v Domu Ljube Serčerja v korist mestnemu fondu za opremo mladinskih brigad na progi Samac-Sarajevo.

V Mojstrani: Tekmovanje v teku in slalomu.

Opozorilo vsem udeležencem alpskega prvenstva na Šar planini

Vsi udeleženci naj bodo ob 17. uri na glavnem kolodvoru in se javijo tovarišu Predaliču. Vozni listek naj kupi vsakdo na podlagi vverjenja s 50% popustom do Skopja in ga ne odda, ker bo verjetno veljal za povratek. Tisti, ki žele skupno kobiljo v Beogradu, naj se javijo FZS tekomo dneva brzojavno ali telefonično.

Objave

Na dan smučskih poletov v Planici v nedeljo dne 23. t. m. bo tudi iz Kamnika vozil poseben vlak, ki bo odšel iz Kamnika ob 6. zjutraj (takoj po odhodu rednega vlaka) ter bo postajal na vseh postajah do Ljubljane. Voznja in znak za osebo din 100. Prijave z denarjem je treba oddati do ponedeljka popoldne. Povratek okrog 23. ure. — Fizikultureno društvo Kamnik.

Vsa fizikulturena društva in aktivne organizacije LMS, OF in sindikalne podružnice savinjsko-sloškega okraja obveščamo, da se za 16. marca sklicena okrajna fizikulturena skupščina v Mozirju zaradi plenuma okrajnega odbora OF preloži na nedeljo dne 23. marca 1947. Raspis je sicer veljavna v celoti! — Okrajni fizikultureni odbor Celje.

Prizor iz O'Neillove drame »Strast pod brestii«

učinkovito igro. Včasih moti razsvetljava v nežnih barvnih odtenkih, ki vplavajo sem pa tja preveč nežno, kar tej dramu nikakor ni v podporo. Tudi scena sama bi morala nakazati, vsaj kolikor toliko, tisto trdoto pokrajine, značajev in dogajanja. Je pa zunanje lina in učinkovita.

Milan Skrbinašek je kot stari Efrajam Cabot spet pokazal svoje igralske kvalitete. Njegove odlike so predvsem v jasnosti in dognanosti občutij in njih izražanja. Pri njem ni nič moglenega. Figura je izdelana v celoti in podrobnosti. Če bi opustil nekatera pretiravanja v tonu in kretnjah, bi njegova stvaritev samo pridobila na učinkovitosti. Vendar pa lahko prišteva Efrajama Cabota med svoje najboljše vloge. Trdota, odločnost, lastninski čut, puritanstvo, pa tudi okretnost — vse to se je jasno očitavalo na njegovem Efrajmu. Igralsko najmočnejši je v 2. dej., ko pripoveduje o svoji osamljenosti in življenjski poti. Presenetljiva in simpatična je njegova svežost (n. pr. ples v 3. dej.) s katero je odigral svojo vlogo.

Presetnik France kot Peter in Plevel Slavko kot Simeon sta dramu ustrezajoči figuri. Dva prava možaka, krepka in sočna. Prvi za spoznanje močnejši v igri in kot pojava, drugi v tonu. Oba sta napravila nepričeljen in dober vtis.

Jože Babič, ki je igral najmlajšega sina Ebena, je brez dvoma sposoben igralec. Žal pa primumerje Babiču za to vlogo fizične moči. Njegov Eben je vse preveč lahкотen po tonu, kretnjah in pojavi. Res je lahko Eben od vseh treh bratov najsibkejši in najnežnejši, vendar pa mora razpolagati s tako telesno močjo in notranjo silo, da so strasti, ki ga obvladujejo, nekje krepko zasidrane in dejanja, ki se iz njih rode, utemeljena. Morda se pri Babiču očituje tudi nekoliko utrujenosti. Zato tudi razmerje med tonom in notranjo napetostjo ni vedno

uravnoteženo. Babič je kljub temu pokazal igralsko inteligenco in nesporen talent.

Branka Verdonik-Razbergerjeva je zaigrala Abbie bolj kot preračunljivo intrigantko, kot pa polnokrvno, strastno žensko. Kot pri Babiču je tudi pri njej očitno pomanjkanje fizične moči in sile. Vlogo je odigrala z velikim obvladovanjem igralskih izraznih sredstev. Igralsko najmočnejša je bila v 3. dej., ko prizna Ebenu svoj zločin. Šibkejša pa je bila v prizorih, ki zahtevajo izbruhe strastnega sovraštva.

Skupinski nastop in ples v 3. dej. popolnoma ustreza zahtevam uprizoritve. Od posameznikov velja v tem prizoru omeniti starega farmarja, ki ga je podal Franjo Blaž; godca, ki ga je igral Mlaček Jože, (pri njem nekoliko moti štajerski prizvok) in Majdo Doboviskovo kot mlado dekle.

Celoten nastop mariborskih igralcev je napravljen ugoden vtis. Ansambel je živ, stremi k jasnosti in preciznosti, k čvrstem oblikovanju karakterjev in k solidni, ubrani ansambelski igri. Očividna je resnost prizadevanja in iskren odnos do dela. Z veseljem jih bomo ponovno pozdravili v naši sredi. Zeleli pa bi, da bi gostovali s kakim slovenskim delom, ali s kakim delom, vzetim iz sodobnega naprednega sveta. Prav ob sovjetskih in domačih stvareh bomo lahko še bolj spoznali sposobnost in zmogljivost mariborskega gledališča.

Osrednji problem slovenskega igralstva je prav gotovo v tem, najti domači in svetovni napredni dramatični odgovarjajoči izraz, stil, ki bo blizu našemu človeku in ki bo v resnici naš, specifično slovenski. In prav k temu bodo izmenjalna gostovanja mariborskega ansambla v Ljubljani in ljubljanskega v Mariboru lahko ogromno doprinesla.

OBVESTILA

Odredba glede seznama hišnih stanovalcev

Da se v zvezi s številnim preselitvam množično osebam, ki prihajajo v hiše po službeni dolžnosti oz. po privatnih poslih, hitro pregled stanovalcev vsake stavbe, odreja Izvršni odbor MLO za glavno mesto Ljubljano na predlog prebivalstva in na osnovi člena 29. — 1. toč. 5. splošnega zakona o ljudskih odborih naslednje:

- vsaka hiša mora imeti v vozi, na vidnem mestu, blizu glavnega vhoda izobesen seznam hišnih stanovalcev.
- Na vrhu seznama mora biti označena ulica in hišna številka, pod njo pa rodbinsko in rojstno ime hišnega lastnika in upravitelja ter njuno stanovanje.
- V seznam se vpisujejo najprej stanovalci podstrešja in nato po vrsti nadstropij in pritličja. Med enim in drugim nadstropjem je treba pustiti prazen prostor za naknadne vpise. Začetek vsakega nadstropja se mora primerno označiti.
- Stanovalce je treba vpisati kakor stanovalci v družinski ali stanovanjski skupnosti. Podnajemniki se vpisujejo skupaj z najemniki. Med vsako družino je treba pustiti prazen prostor in pri vsaki družini označiti lego stanovanja (levo ali desno).

- Seznam mora vsebovati rodbinsko in rojstno ime, razmerje do družinskega poglavarja, letnice rojstva, poklice in leto prihoda v hišo.
- Vsakega novega stanovalca mora hišni lastnik ali upravitelj takoj vnesti v seznam in obenem zahtevati potrdilo o prijavi na Cetrtinem ljudskem odboru.
- Pri izselitvi iz hiše mora hišni lastnik ali upravitelj izseljene šteti in seznama in navesti datum odhoda in kam je odšel.
- Za točno vodenje seznamov so osebno odgovorni hišni lastniki ali upravitelji. Stanovanje, ki upravljajo hiše obvezno imovine, so dolžni v njih postaviti upravitelja ali vsaj odgovorno osebo za vodenje hišnega seznama.
- Predpisani sezname hišnih stanovalcev morajo biti izgotovljeni in izobeseni najkasneje do 31. marca 1947.
- Kršilci gornjih predpisov bodo kaznovani s denarno kaznijo do 3000 din ali prisilnim delom brez odvzema prostosti za dobo dveh mesecev.
- Za lažje razumevanje gornjih predpisov bo razobesen na uradni deski slehernega CLO-a osnutek izdelanega seznama hišnih stanovalcev.

DNEVNE VESTI

Blagajna Narodne banke FLRJ — centrala za LR Slovenijo bo od 17. marca dalje poslovala dnevno redno od 8 do pol 12. ure dopoldne.

Materi: Otroška ambulanca Drž. zavoda za socialno varovanje Miklošičeva 20. je dnevno odprta od 8-13 ure. Posvetovalnica za materje je od ponedeljkih in četrtek od 14-17 ure.

Pevski zbor grafične mladine pod vodstvom zborovodje Slavka Mihočiča, bo izvajal vokalni koncert naših umetnih, narodnih in partizanskih pesni na svojem koncertu v četrtki, 20. marca, v filharmonični dvorani. Na koncert opozarjamo. — Vstopnice bodo 19. in 20. marca v predprodaji v knjižarni Glasbene Matice.

Na ginekološko-poročniški kliniki se sprejemajo zaradi adaptacije do konca tega meseca samo nujni ginekološki primeri. Poročnišnica bo obratovala v polnem obsegu.

Vse za progo Samac—Sarajevo! Pod to parolo prireja LSM Akademije za glasbo v Ljubljani, koncertni večer komorne solistične in vokalno-glasbene in sicer v Prilju v soboto 15. m. v Mariboru pa 16. t. m. zvečer. Program, ki obsega dela domačih in tujih avtorjev bo zelo zanimiv, zato nanj priporočamo.

Koncert pevskega zbora Doma slepih iz Stare Loke. Celo vrsto naših partizanskih, narodnih in umetnih pesni nam bodo zapeli v nedeljo 16. III. ob pol 11 v Filharmonični dvorani. Zborovodja Čurčič jih je nastudiral v mesecnem in ženskem zboru. Na sprejema so Pahorjeve tri partizanske, med njim »Komandant Stane«, »Sattnerjeve zbor mladenc iz Jettejve prisrge«, »Fostersterjeve Naše gore, Venturiljeva Bazovica in Svabov valček Dobro jutro. Samospeve bo pol Lajzka Tešanovca, pri klavirju bosta Krecenbaher Ivan in Mužar Angela. Na

stopijo tudi citraši. Na koncert vabimo. Vstopnice v predprodaji v Matični knjižarni.

Ljudsko-prosvetno društvo v Zg. Siskl priredi danes ob 19.30 v domu Fr. Brastva (v znanj) Koroški večer. Na sporedu so recitacije, petje ter predavanje dr. Felaherja s skiptičnimi slikami. Manifestiramo za svobodo naše Koroške!

Počeniš v soboto dne 15. t. m. začnejo voziti dnevno redno vsi vlakni s potniškim prometom, ki so bili uklenjeni dne 4. februarja t. l. Edinole brzovlak 9, ki odhaja iz Ljubljane proti Beogradu ob 8.28, bo odšel prvič šele v nedeljo dne 16. t. m.

Koncert Glasbene Matice, Dvořak: »Mrtvaški ženin bo v ponedeljek 17. t. m. ob 20 v veliki uniojski dvorani. Numesto še vedno bolne solistke Valeriej Heybalove poje sopranski solo Zlata Gjunjenac. Kupljene vstopnice so v veljavi.

Ministrstvo za notranje zadeve VLRS — uprava Narodne milice — obvešča prebivalstvo, da ima uprava NM za Slovenijo naslednje telefonske številke: centrala NM 41-02, načelnik NM 32-39, personalni 40-24.

Važni telefoni. Oddelek za notranje zadeve Uprava Narodne milice: dežurna služba 31-00, 21-00. — Gasilska milica in Reševalna postaja 44-44. — Ministrstvo za notranje zadeve 4496-98. — Bolnišnica 53-81. — Kolodvor, glavni 27-68. — Putnik 24-72, 20-32. — Turist-hotel 24-36. — Uprava Narodnega gledališča 45-26, drama 34-02, opera 34-01, 25-24.

Dne 16. III. bo opravil zdravniško dežurno službo v Celju tov. dr. Lah Franc, Kržišnikova ul. 8 (prehod čez dvorišče mestne ljudske šole).

Dežurni lekarni v soboto 15. III. lekarna Bakarčič, Sv. akoba trg 9; III. državna lekarna, Gosposvetska c. 4.

OBVESTILO

Gospodarski oddelek MLO Ljubljane sklicuje konferenco vseh obrtnikov združnega in privatnega sektorja na področju našega mesta v strokah: gradbeno podjetja, zidarska, tesarska in podjetja cementnih izdelkov.

Konferenca se vrši v nedeljo 16. III. ob 10. uri dopoldne v sejni dvorani MLO na magistratu, soba št. 25.

Konferenca bo razpravljala o možnostih in oblikah vključevanja v investicijski plan ter kritja potreb z materialom.

PRESKRBA

DELITEV MOKE

MLO — gospodarski odsek — Ljubljana obvešča potrošnike glavnega mesta Ljubljane, da si lahko nabavijo na vse živilsko nakaznice moko za drugo polovico meseca marca in sicer: na 16 odrezkov z označbo »a« korusne izdelke v količinah objavljenih v dnevnih časopisih 9. marca t. l.

DELITEV MASLA ZA BOLNIKE

MLO — gospodarski oddelek Ljubljana obvešča potrošnike, da si lahko nabavijo od sobote 15. marca dalje kuhano ali presno maslo na bolniška nakazila za mesec marec 1947. Maslo si lahko nabavijo tudi oni upravičeni, ki si ga niso nabavili v mesecu februarju. Maslo bodo prodajale sledeče mlekarne:

prodajalna Mlekoprometa št. 1, Erjavčeva 2; št. 2, Tržaska c. 81; št. 3, Celovška 72; št. 5, Tyrševa 92; št. 6, Gajeva 5, pasaža; št. 7, Miklošičeva c. 7; št. 10, Karlovska c. 8; št. 14, Prisojna ul. 1; št. 16, Tyrševa c. 31; št. 22, Zaloška 45; št. 32, Pred škofijo 17; prodajalna Mlekoprometa št. Vid; zbiral. in prodajalna CLO Polje.

KINEMATOGRAFI

LJUBLJANA, UNION: Česki film »Pot v globino študentove duše«, tednik. Predstave ob 16.15, 18.15 in 20.15. **MATICA:** Česki film »Štirinajsti pri mizi«, tednik. Predstave ob 16.15, 18.15 in 20.15. **SLOGA:** Sovjetski film »Na daljni plovbi«, tednik. Predstave ob 16.15, 18.15 in 20.15. **KODELEVO:** Sovjetski film »Poslednji taborski dan«, tednik. Predstava ob 20.

MARIBOR, ESPLANADA: Francoski film »Prvi vodnik«, tednik. **GRAJSKI:** Sovjetski film »Tahir in Zuhra«, tednik. Predstave ob 16.30, 18.30 in 20.30.

CELJE, METROPOL: Sovjetski film »Georgij Saakadze«, tednik. **DOM:** Franc. film »Na pragu zrelosti«, tednik.

KRANJ: Francoski film »V krempljih usode«, tednik.

PTUJ: Sovjetska filmska opereta »Silva knežinja čaršas«, tednik.

MALTOGLASI

PREKLICUJEM izgubljen nakaznico za kurirvo na ime Ašič Anton, Maribor, Pobrežje, Gubčeva ulica. — št. 229

PREKLICUJEM veljavnost osebne, sindikalne in tovarniške izkaznice na ime Borstner Jožica, roj. 28. 3. 1908, št. Rupert, stanujoča Kalvarija 58, Kranj. 217

GNJOJ uležen par voz kumpim. Naslov v oči. odd. »Ljudske pravice«. — št. 1090

IZGUBIL SEM delovno izkaznico št. 62076 in osebno izkaznico št. 152. Omenjeni izkaznici proglašam za neveljavni. Cener Andrej, Vančavas št. 56. — št. 43

SVEZENJ KLJUČEV (4-5) je bil izgubljen. Najditelj naj jih odda proti nagradi pri tov. Jenko-tu, Gosposvetska cesta št. 7-1. — št. 1056

PROGLASAM ZA NEVELJAVNO oblačilno nakaznico IG 201379 na ime Gostenčnik Marija, Selove 9, pri Guštanju. št. 1090

KMEČKO DEKLE za vrtna dela sprejemno v dobro službo. Svetel, Vrtača 3. št. 1050

STEKLENICE razne velikosti, večjo množino prodam. Naslov v oči. odd. »Ljudske pravice«. — št. 1090

ZELENO POSTELJO složljivo in modrooceno prodam. Naslov v upravi »Ljudske pravice«. — št. 1050

PROGLASAM ZA NEVELJAVNO prometno knjižico za mosko kolo na ime Metlički Zofija, Kocenova 10, Celje. — št. 102

UPRAVA LETALSKEGA PROMETA

bo vršila letos
zračni tovorni promet

s posebnimi avioni za prevoz materiala, in sicer med Beogradom — Zagrebom — Ljubljano — Zadrom — Sarajevom — Podgorico in Skopljem v vseh smereh.

Putnik - Ljubljana nujno potrebuje v grobih potezah pregled bodočega tovornega zračnega prometa. Naprošamo vsa podjetja, ustanove, zadruge, trgovce itd., ki reflektirajo na prevoz materiala po zraku, da nas obveste čim prej o naslednjem:

- Ali obstoja v vašem delokrogu potreba za prevoz materiala po zračni poti?
- Kakšna vrsta materiala prihaja v poštev za prevoz po zraku,
- V katerih smereh bi se prevažal material?
- V kakšnih količinah bi se material prevažal? (Po možnosti navesti količino za tedenski oz. mesečni prevoz.)
- Eventuelni predlogi o tovornem zračnem prometu.

Tovorni zračni promet se bo pričel, čim bodo dopuščale vremenske prilike in bodo vse informacije na razpolago pri »Putniku«.

PUTNIK - LJUBLJANA.

Administratorko
ki bo vodila vse blagajniške posle, išče
Krajevno gostinsko podjetje, Kranjska gora.

Krajevni ljudski odbor BESNICA pri Kranju
razpisuje mesto
obratovodje
čevljarke delavnice
Ponudbe z navedbo dosedanje prakse je predložiti KLO Besnica
Prosilci z lastnim orodjem imajo prednost

Administratorka,
vešča strojepisja,
po možnosti stenografije,
naj se javi
Upravi okrajnih gospodarskih podjetij — okraja
lesenice, sedež Radovljica

Upravnika
za krajevna podjetja
išče
KLO Velenje
za takoj.
Ponudbe nasloviti na
KLO Velenje

Oglašujte v »Ljudski pravici«

Pozor vrtnarji, cvetličarji in zadruge!

Za predstoječo pomladansko setev sadik in cvetic imamo na zalogi večjo količino
papirnatih lončkov za pikiranje sadik

Naročila pošljite na
Mesna papirniška podjetja Maribor, Koroška cesta 5

Sprejemmo več:
izučenih revolverskih brusačev, strugarjev, brusačev, rezkačev, tehničnih predkalkulantov, strojnih in gradbenih tehnikov, terminskih lovcev.

Potrebujemo samo prvovrstne moči. Nastop takoj!
TOVARNA AVTOMOBILOV MARIBOR — TEZNO

Združene papirnice Vevče, Goričane in Medvode d.d.
Tvorniška centrala Vevče

nadaljuje po odločbi vlade FLRJ svoje poslovanje pod novo firmo:
PAPIRNIČA VEVČE

Sedež podjetja Ljubljana - Vevče
Telefon 40-58, 40-59

Glavni urednik: Ivan Bratko, Ljubljana, Kopitarjeva 6. Naslov uredništva, uprave in tiskarne »Ljudske pravice«, Ljubljana, Kopitarjeva 6. Telefon 52-61 do 52-65. Štev. ček rač 60-404522. — Telef. štev za naročnino »Ljudske pravice« 30-30, Miklošičeva cesta 5. — Telefonska številka oglasnega oddelka 36-85.

Slovensko narodno gledališče

Drama:
Sobota, 15. ob 20: O'Neill: »Strast pod brestom«. Red C. Gostovanje SNG iz Maribora. (V Drami).
Nedelja, 16. ob 15: O'Neill: »Strast pod brestom«. Red D. Gostovanje SNG iz Maribora. (V Drami). — Ob 20: Car Emin: »Na straži«. Red A. (V Operi).

Opera:
Sobota, 15. ob 19.30: M. I. Glinka: »Ivan Susanin«. Red B.
Nedelja, 16. ob 15: Rossini: »Sevilski bričevci«. Izven. — Ob 20: Car Emin: »Na straži«. Red A. (Dramska predstava).

Abonentom reda Drama I. S. ponedeljkom 17. t. m. bo uklenjen red Drama I in bodo abonentni tega reda razmešeni po ostalih redih abonmaja. Uprava SNG naproša abonentne reda Drama I da se tekmo sobote in ponedeljka 17. t. m. do 18. ure zgledajo osebno ali po zastopniku v Upravi SNG, Gradišče 4-1, kjer jim bodo izročene nove izkaznice za ustrezne sedeže v drugih redih abonmaja, po možnosti po izbiri in želji abonentov.

Občinstvo obveščamo, da je za predstave SNG iz Maribora v prodaji pri blagajni za danes, ko se vrši gostovanje za abonentne reda C, še 131 raznih sedežev, in za jutri, v redu D, še 117 sedežev raznih vrst za neabonirano občinstvo. V abonmaju reda E v ponedeljek 17. bo v prodaji 120 sedežev. O tem obvešča Uprava SNG občinstvo iz razloga, ker velja splošno mnenje, da pri abonmaju predstavah ni možno dobiti vstopnic v prodaji.

Otroci, 10-12 let, ki imajo dober glas in postuh, naj se javijo v tajništvo Opere zaradi sodelovanja v operi »Carmen«.

V MARIBORU
Sobota, 15. ob 19.30: Gounod: »Faust«. Izven. Nedelja, 16. ob 19.30: I. Bloudek: »V vodnjaku«. II. Baletni spored. Izven.

LJUDSKO GLEDALIŠČE NA JESENICAH
Sobota, 15. ob 19: Linhart: »Matiček se ženi«. Red 19 Srečko.
Nedelja, 16. ob 14.30: Linhart: »Matiček se ženi«. Red 19 Srečko.
Sreda, 19. ob 14.30: Linhart: »Matiček se ženi«. Zadržaji. Režiser Tič Srečko.

Da si bodo mogli predstavo »Matiček se ženi« ogledati tudi prebivalci iz okolice Jesenice, ki so vezani na vlak, se prične predstava točno ob 14.30 in ob 19.

Urade in ustanove opozarjamo, da vsa obvestila in objave za »Ljudsko pravico« sprejemamo najkasneje do 12. ure. — Uredništvo.

RADIO

Ljubljana, Maribor in Slov. Primorje
569 m — 449 m

DNEVNI SPORED ZA SOBOTO 15. MARCA
6.30 Koronica. Dnevni spored. Iz naših časopisov — 6.45 Zabavna g. 7. Ruski tedaj. Društva za kulturno sodelovanje Slovenije s Sovjetsko zvezo (16. lekcija) — 7.15 Ruske narodne pesmi — 7.30 Napoved časa, poročila, objave in radijski koledar — 7.45 Lahka glasba — 12.30 Napoved časa in poročila — 12.45 Lahka glasba, mali oglasi in objave — 13.00 Slovenski narodov — 13.30 Uspelni industrijski razvoji in elektrifikacije v Sloveniji — 13.45 Instrumentalni soli — 14. Igra Plesni orkester Radia Ljubljana pod vodstvom Bojana Adamiča — 14.30 Napoved časa in poročila — 14.45 Iz Kalmanovih operet — 18. Radio dnevnik — 18.15 A. Debussy: Iz suite Bergamasque — 18.30 Naše sodobne pisateljice — 19. Nekaj melodij Johanna Strassera — 19.15 Napoved časa in poročila — 19.30 Lahka glasba, mali oglasi in objave — 19.45 Pogovori s poslušalci — 20.15 Slovenske narodne pesmi poje Roman Petrovič, na harmoniko spremlja Avgust Stanko — 20.30 Slovensko gibanje — 21. Slovanski zbori — 21.30 Veder večerni spored — 22. Prenos veliki Zvezne postaje iz Beograda — 22.15. Pisana glasba do polnoči — 24. Konec oddaje.

Dotrpela je naša zlata
Marica Egger-Modrijan
rojena Zupan

K večnemu počitku jo spremimo v soboto dne 15. marca 1947 ob 16. uri z Zal, iz kapele svetega Nikolaja na pokopališče v Sv. Križu, kjer jo položimo v rodbinsko grobnico.

Ljubljana, 13. marca 1947.

Žalujoči:
Veri, hčerka; Julij, brat; Zinka in Milica sestra, ter ostalo sorodstvo.

V STALINGRAJSKIH OKOPIH
VIKTOR NEKRASOV
Roman

Zopet ste pa, razbeljeno, brezbarvno nebo.
Babe nas vprašujejo, kje so Nemci in kam smo namenjeni. Molče pijemo iz kleti princeno hladno mleko in kažemo z roko proti vzhodu.
Tja... za Don...
Ne morem gledati teh obrazov, teh vprašujočih, strmečih oči. Kaj naj jim odgovorim? Na ovratniku imam dve oficirski znački, za pasom revolver. Zakaj pa nisem tam, zakaj sem tu, zakaj se tresem na tem škripajočem vozu in na vsa vprašanja samo maham z roko? Kje je moj vod, moj polk, divizija? Saj sem vendar komandir...
Kaj naj odgovorim na to? Da je vojna pač vojna, da je vsa zgrajena na nepričakovosti in zvijači, da imajo Nemci zdaj več letal in tankov kakor mi, da se jim mudi, da bi končali vojno pred zimo in zato rinejo z glavo v zid. Mi pa smo sicer prisiljeni umikati se, toda ta umik še ni poraz: saj smo se umikali tudi v enainštiridesetem letu, pa smo vendar pognali Nemce nazaj izpred Moskve... Da, da, da... vse to je razumljivo, toda zdaj, prav zdaj vendarle gremo proti vzhodu, ne proti zapadu, marveč proti vzhodu. In tako nič ne odgovorim, samo z roko kažem proti vzhodu in pravim:
»Na svidenje, mamica, saj se bomo še videli, pri moji veri, da se bomo videli...«
In v to verujem... Zdaj je to edino, kar nam je še ostalo — vera...

Peljemo se skozi Morozovskajo — prašno, polno kamionov in voz, z razvalinami kolodvora, iz katerih se še kadi, z neskončnimi vrstami vagonov, ki so obtičali tu.
Potem — Don. Majhen, rjavkast, izgubljen med kolesi, radiatorji, karoserijami, golimi, na pol golimi in oblečenimi telesi, sredi prahu, tuljenja siren, neneknega, nepretrganega trušča brnečih motorjev in človeških grl. En sam oblak prahu. Lijaki. Nabrekli konjska mrhovina v razkrcenimi nogami, razcepljena drevesa, prevrnjeni avtomobili in kamioni. Obrazi rdeči, potni, satansko spačeni, glasovi hripavi. Svetlobni poročnik z inženirskimi sekiricami na ovratniku — hripav, z odpeto bluzo, brez čepice — poskuša nekaj organizirati. Nihče ga ne posluša, podero ga...
V presledku med dvema bombardiranjem odhitimo čez most. Kalužkega z dvema vozovoma izgubimo. Sjedihu je drobce bombe ranil meča. V splošni zmedji je nekdo sunil Valegov nahrbtnik. Valega preklinja, praska se po tilniku, tava med lijaki in razbitimi vozovi... Pomislite vendar — v njem je imel tako krasen brivski pribor...
Onstran Dona zopet stepe — puste, dolgočasne stepe. Danes kakor včeraj, jutri kakor danes. Sonce in prah — nič drugega. Vročina, ki človeka omamlja, ki mu sesa možgane.
Pojavijo se prve na fronto namenjene enote — lepo oblečene, z brzostrelkami, čeladami. Komandirji z rjavimi škripajočimi jermeni, z novimi torbicami za pasom, nas gledajo nekoliko ironično. Sibirici so.
V neki vasi nas zadrže. Vojna šola gre na fronto. Orožja primanjkuje. Jemljejo ga tistim, ki jih srečujejo. Dva poročnika Gruzincev in novih pehotnih kapah nam hočeta vzeti brzostrelke in revolverje. Najprej se prepričamo, potem pa zvijemo iz listov lahkega tobaka cigarete.
»Na fronto sta namenjena?«

»Na fronto. Včeraj sva se še učila, danes pa greva že v boj,« in oba se smehljata.
»No, danes še ne. Prej je treba priti do Švabov.«
»Kje pa so Švabi?« — vprašujeta poročnika previdno, da bi morda ne mislili, da se bojita.
»Mi smo pa hoteli zvedeti od vaju. Vidva čitata časopise.«
»Kaj bi s časopisi... »Borbe v kolenu Dona«, to je vse. Srdite borbe. Vorošilovgrad smo izpraznili.«
»Kaj pa Rostov?«
»Rostova še ne... O tem še niso poročali.«
»Niso poročali?«
»Ne. Niso poročali.«
Poročnika se v zadregi spogledujeta. Eden vpraša brezbrizno, na videz kar tako mimogrede:
»No, kako pa je kaj tam na fronti... ali hitro beže?«
»Kdo beži?« — Igor ga presenečeno pogleda.
»Hm, naši...«
»Nihče ne beži... Borbe se bijejo. Obrambne borbe.«
Poročnika nejeverno pogledujeta naše oguljene uniforme in voz z razmajanimi kolesi.
»In vi?«
»Kaj mi?«
»Mar niste bežali?«
»Zakaj? Gremo tja, kjer se formirajo nove enote.«
Poročnika se smejeta, kakor da bi bila to zelo posrečena šala, in nasujeta nama vrečici rumenega kavkaškega tobaka.
»Vzemita naju s seboj, fanta, a?« — pravi Igor naenkrat in prime za revolver v tulu. — »Revolverje imava, kaj še hočeta?«
Poročnika se spogledujeta.
»Pri moji veri, fanta... Nama vse to že preseda.«